

Naročnina mesečno 18 Lir, za inozemstvo 31.50 Lir - nedeljska izdaja celoletno 34 Lir, za inozemstvo 65 Lir. Ček. rač. Ljubljana 10.650 za naročnino in 10.349 za inserate.

Podružnica: Novo mesto.

Izključna pooblaščenka za oglaševanje italijanskega in tujege izvora: Unione Pubblicità Italiana S.A., Milano.

Izhaja vsak dan zjutraj razen ponedeljka in dneva po prazniku.

Uredništvo in uprava: Kopitarjeva 4, Ljubljana. Redazione, Amministrazione: Kopitarjeva 4, Lubiana. Telefon 4001-4005.

Concessionaria esclusiva per la pubblicità di provenienza italiana ed estera: Unione Pubblicità Italiana S.A., Milano.

Abbonamenti: Mese 18 Lire. Estero, mese 31.50 Lire. Edizione domenica, anno 34 Lire. Estero 65 Lire. C. C. P. Lubiana 10.650 per gli abbonamenti, 10.349 per le inserzioni.

Filiale: Novo mesto.

SCLOVENE

Bollettino No 1054
Vivaci contrattacchi sul fronte tunisino
La pressione nemica contenuta
Obiettivi delle retrovie avversarie e di Tripoli bombardati - 10 velivoli nemici distrutti

La pressione nemica, aumentata nel settore occidentale del fronte tunisino è stata contenuta dalle nostre truppe in vivaci contrattacchi. Reparti aerei dell'Asse hanno colpito, nel corso di azioni notturne, obiettivi delle retrovie avversarie e le installazioni portuali di Tripoli.

Località della Liguria, della Sicilia e della Sardegna sono state bombardate dall'aviazione anglo-americana. Sono segnalati danni di qualche entità a Trapani.

Durante tali incursioni, a seguito delle quali si deplorano complessivamente 25 morti e 30 feriti tra la popolazione civile, sei velivoli venivano distrutti dalle batterie contraeree, altri quattro dai nostri cacciatori.

Vojno poročilo št. 1054
Živahni protinapadi na tuniškem bojišču
Sovražni pritisk zadržan - Cilji v sovražnem zaledju in v Tripolisu bombardirani - 10 sovražnih letal sestreljenih

Glavni Stan Italijanskih Oboroženih Sil objavlja:

Nashe čete so v živahnih protinapadih zadržale pomnoženi sovražni pritisk na zahodnem odseku tuniškega bojišča.

Letalski oddelki so v močnih nastopih tolkli po ciljih v nasprotnem zaledju ter po pristaniških napravah v Tripolisu.

Anglo-ameriško letalstvo je bombardiralo kraje v Liguriji, Siciliji in Sardiniji: poročajo o znatni škodi v Trapaniju.

Pri teh napadih, zaradi katerih je obžalovati skupno 25 mrtvih in 30 ranjenih med civilnim prebivalstvom, je protiletalsko topništvo uničilo 6 letal, 4 nadalnja pa naši lovci.

Osne čete v Tunisu pripravljene na najtrši odpor

Tunis, 14. aprila. AS. O dogodkih zadnjih dni na tuniškem bojišču se zdaj lahko pove, da so se italijansko-nemške sile iz južnega in srednjega Tunisa umaknile v severni Tunis, ne da bi jih anglo-ameriške armade mogle obkoliti ali jih ovirati pri premikih. Poudariti je, da so osne sile odnesle tudi vse svoje orožje in celo rezervo živca. Sovražni v zavoje 8. anglo-ameriške armade mora zaradi izgub v bitkah z zadnjimi stražami osi prebroditi resne težave.

Proračun ministrstev za kulturo in kmetijstvo

Rim, 12. aprila. AS. Proračunska komisija zbornice fašijev in korporacij je odobrila poročilo nac. svetnika Chiodellija o proračunu izdatkov ministrstva za kulturo za proračunsko leto 1943/44. Poročilo prikazuje delovanje ministrstva v raznih oddelkih, omenjajoč, da je ministrstvo glede knjig, gledališča in kina izvedlo in vzporedno mnoge pobude za kulturno in umetniško proizvodnjo zgodovine, tradicije in omike naroda, tako da je postopno italijanska kultura zavzela mesto, ki ji pripada na svetu. Poročilo prikazuje nadalje obširno delo za moralno pomoč Oboroženim silam z uprizarjanjem predstav, koncertov, kinematografskih predstav in radijskih oddaj. Glede tiska omenja poročilo disciplino in vneto vojnih dopisnikov pri izvrševanju njihove naloge in priznanje njihovega dela s podelitvijo številnih odlikovanj za vojaško hrabrost padlim in živim. Poročilo navaja delo ministrstva za zelo zanimivo mladinsko književnost. Omenja tudi delo na področju inozemskega tiska v svrhu dobavljanja naglih obvestil kakor tudi točnih poročil o Italiji. Posebna skrb je bila posvečena izvajanju raznih kulturnih sporazumov s prijateljskimi državami. Na gledališkem področju so bili doseženi lepi uspehi z uprizarjanjem italijanskih del v inozemstvu. Poročilo se zaključuje z obrazložitvijo mnogostranskega delovanja italijanskega radia v notranjosti kakor v tujini, za katero so oddaje v 31 jezikih. Programi EIARja niso samo obranili v nasprotju s radijskimi poskusi inozemstva svoje umetniško ravni v sedanjih vojni dobi, temveč so bili še izpopolnjeni z novimi pobudami, zlasti pa z oddajami za borbe in njihove družine.

Rim, 12. aprila. AS. Pod vodstvom predsednika zbornice fašijev in korporacij sta se sestali zakonodajna proračunska komisija in proračunska komisija za poljedelstvo, ki sta razpravljali in odobrili proračun ministrstva za poljedelstvo ob navzočnosti ministra Pareschia in državnih podtajnikov Spadafore, Pellegrinija Glampetra in Cianettija. Ministrstvo je izrazilo svojo zahvalo poročevalcu nac. svetniku Michelini za obširno dokumentiran prikaz proračuna ter je izprvo odgovoril tovarišem, ki so govorili o raznih postopkih, ter prikazal delo poljedelskega ministrstva v preteklem letu tako glede poljedelske proizvodnje in preteklem letu prehranjevanja. Govorec o potrebah države v vojni je poudaril organizacijsko vovkiranje poljedelstva in

Nov udarec sovražnim ladjam

Nemške podmornice so zopet potopile 21 ladij s 138.500 tonami — Na vzhodnem bojišču je prišlo le do bojev krajevnega pomena

Hitlerjev glavni stan, 14. aprila. Nemško vrhovno poveljstvo je večer objavilo naslednje posebno vojno poročilo:

Nemške podmornice nadaljujejo svoje delovanje ter so na severnem Atlantskem morju napadle spreved ladij, ki so popolnoma obložene plute proti Angliji. Pri tem nastopu ter pri posameznih napadih na Karibijskem morju in pred južnoafriškimi obalami so nemške podmornice potopile 21 nasprotnih ladij s skupno 138.500 tonami; šest drugih ladij pa so zadele s torpedi.

Hitlerjev glavni stan, 14. aprila. Nemško vrhovno poveljstvo je objavilo:

Na vzhodnem bojišču je prišlo samo na nekaterih odsekih do bojnega delovanja krajevnega pomena.

Letalstvo je nadaljevalo svoje napade proti postojankam in dovoznim vezem sovražnika ter potopilo v vodah Ribiškega polotoka 2000-tonsko ladj. Pri dveh lastnih izgubah je bilo uničenih 48 sovjetskih letal.

V Tunisu je bilo zavrženih deloma v protisunkih več napadov proti z neposredno ugrozi. Na južnem odseku se je sovražnik z močnimi silami prerinil do nemško-italijanskih postojank in izvedel proizvodne sunke, ki pa so se izjalovili.

Pri nezuspenskih napadih na nemški konvoj pred norveškimi obali je bilo sestreljenih pet angleških torpednih letal in bombnikov. Ob obali zasedenega zapadnega ozemlja so lovci in protiletalsko topništvo z morja sestrelili še nadaljna 4 letala.

V zgodnjih jutranjih urah današnjega dne so odvrgla sovražna letala nekaj bomb na kraje ob Nemškem zalivu.

Berlin, 14. aprila. AS. Potrjuje se, da so preteklo noč sovjetska letala napadla Königsberg. Obsežnost škode je posledica relativno velikega števila letal. Nemško mornariško topništvo pa je obstrlevalo boljševiške pomorske cilje v Kronstadt-skem zalivu. Izstrelki so zažgali razne ladje, druge pa so bile težko poškodovane.

Berlin, 14. aprila. AS. Iz vojaškega vira se je izvedelo, da je v letalskih dvobojih nad Murmanskom 6 nemških lovcev tipa »Messerschmidt« sestrelilo večer 18 sovjetskih strojev.

Berlin, 14. aprila. AS. Iz pristojnega vira se je izvedelo, da so nemške ladje za lov na podmornice potopile spet dve sovražni pod-

mornici. Tako so te ladje v zadnjih 14 dneh potopile že 7 podmornic.

Resnične izgube angleškega letalstva

Berlin, 14. aprila. AS. DNB piše, da so londonski listi objavili številke o izgubah angleškega letalstva v treh in pol letih vojne v Evropi ter na Blžnjem vzhodu. Po navedbah anglosaškega tiska so Anglosasi zgubili 7467 letal vseh vrst. V resnici pa je nemško letalstvo ter protiletalsko in pomorsko topništvo sestrelilo od začetka sovražnosti do danes 16.379 sovražnih letal.

Jasno označena pot Evrope

Ducejeva brzojavka Hitlerju

Berlin 14. aprila. AS. Hitler je dobil naslednjo brzojavko:

»Ob koncu bivanja na nemških tleh bi Vam, vodja, rad povedal, da sem posebno vesel, ker sem se mogel razgovarjati z Vami o toliko vprašanjih, ki enako zanimajo naši državci.

Se enkrat in z velikim zadoščenjem sem ugotovil pristrano skupnost namenov in nastopov, ki veže naša naroda v vojni, v kateri se borita tesno združena, da bi dosegla takšno odločilno zmago, ki bo Evropi dala pravični mir, katerega narodi pričakujejo. Kar najhvalejnejše se spominjam Vašega pristrane sprejema in Vas, vodja, pozdravljam z občutki tovariškega prijateljstva. — Mussolini.

Stockholm, 14. aprila. AS. Švedski listi že vedno obširno pišejo o sestanku med Mussolinijem in Hitlerjem. »Socialdemokraten« ga označuje za najvažnejši politični dogodek tega leta. »Svenska Dagbladet« piše: Na sestanku med Mussolinijem in Hitlerjem je padel sklep za brezkompromisno nadaljevanje vojne. »Dagenspost« piše v svojem uvodniku: Hitler in Mussolini sta se že v tretjič sestala. Njuni sestanki so navadno zapovedi novih pobud v veliki borbi in to bo verjetno tudi sedaj. Osne sile žele pravično razdelitev gospodarskih virov na svetu. To je stara napetost med lačnimi in sitimi narodi. »Stockholms Tidning« piše: Sedaj je še prezgodaj komentirati sestanek Mussolini-Hitler. Prvi vtis je, da je to eden praktičnih sestankov, do katerih je v sedanjih vojni med obema voditeljema že večkrat prišlo. Trajanje teh pogovorov kaže, da so do podrobnosti obdelali vsa vojaška in politična vprašanja, ki zanimajo os.

Vrnitev pravic ponižanim narodom

Zagreb, 14. aprila. AS. Ves hrvatski tisk obširno poroča o sestanku med Mussolinijem in Hitlerjem ter naglašajo vdušje simpatije in umevanja pri pogovorih, kakor tudi nezmojlivo odločitev za uporabo vseh sil do končne zmage ter do celotnega uničenja boljševiške ter anglo-ameriške nevarnosti. »Hrvatski narod« piše v svojem uvodniku, da je življenjski cilj borbe osi la njenih zaveznikov, vrniti pravico narodom ponižanim po prvi svetovni vojni, nato pa obnovljenim v narodnih revolucijah. Ta cilj je velike važnosti za vse narode evropske celine. Popolno politično in vojaško sodelovanje osnih sil je v pestrem kontrastu s sovražniki, pri katerih vodi vsak vojno na svoj mlin in na svoj račun.

GPU pomorila 12.000 poljskih oficirjev

Boljševiško divjanje nad ukrajinskim prebivalstvom v Harkovu

Berlin, 14. aprila. AS. Vsi nemški listi objavljajo na prvih straneh veliko poročilo o poboju tisočev poljskih oficirjev blizu Smolenska leta 1940. Tudi uradna nemška agencija v kratkem današnjem poročilu popisuje podrobnosti, ki so prišle na dan v zvezi s tem dogodkom. Okoli 20 km od Smolenska na cesti Smolensk-Vitebsk je imela GPU koncentracijsko taborišče sredi velikega Katinskega gozda obdano z bodečo žico in močno zastraženo. To taborišče je bilo določeno za pokopališče okoli 12.000 poljskih častnikov, ki so jih spravili semkaj še iz drugih taborišč, po bivši Poljski, kjer so boljševiki zbirali svoje žrtve. Tako so nekaj dni, takoj ko se je zmrznilo, odšli trije do štiri vlaki iz postaje v Smolensku. Vozili so poljske oficirje v že omenjeni gozd. Kakor poročajo prebivalci nekega manjšega kraja blizu Katinskega gozda, so kakih deset dni slišali strojne in strahotno vpitje ubogih žrtev, ki so si morale kopati skupen grob. Kraj nesreče so si zapomnili nekateri Poljaki, ki so ušli masakru. Na obeh straneh velikih grobov so zasadili po dva majhna lesena križca, da bi lahko pozneje našli ta kraj strahot in groze. Zdaj so jih odkopali v navzočnosti nemških visokih častnikov, številnih večakov z načelnikom ravnatelja medicinskega kazen-

skega in kriminološkega instituta iz univerze v Breslavi kakor tudi številnih zastopnikov tujega tiska, akreditiranih v Berlinu. Spoznavanje od boljševikov poklanih poljskih oficirjev je olajšano po dokumentih, ki se nahajajo v uniformah nesrečnih žrtev. Doslej so izkopali iz dveh velikih grobov 4000, iz nekega drugega pa 5000 do 6000 žrtev. Izkopavanje se nadaljuje. V bližini se nahajajo verjetno še veliki grobovi.

Varšava, 14. aprila. AS. Poročila iz Harkova, ki jih je zbral »Nowy Currier Warszawski« poročajo, da so boljševiki za časa 25 dnevne zasedbe tega mesta izvajali strahotno nasilje nad ukrajinskim prebivalstvom. Doslej je posebna komisija izkopala iz grobov 3320 žensk in 1870 otrok, ki so jih boljševiki poklali in zakopali v skupne grobove. Na njihovih telesih so se poznali še sledovi mučenja. Niso še našli groba, kamor so zakopali moške, ki jih je zadela enaka tragična usoda. Komaj so boljševiki prišli v Harkov, so že zapovedali prisilno mobilizacijo vseh moških od 15 do 50 let, ki so bili takoj brez vsakega vojaškega šolanja vtaknjeni v uniforme in poslani na bojišče. Ko so se nemške čete znova bližale mestu, bi ga moralo prebivalstvo skupno s sovjetskimi četami zapustiti, toda Nemci so pravočasno preprečili izpraznitev in omogočili nesrečnemu prebivalstvu povratek pod zaščito nemških čet.

General Celso Avvenente umrl

Turin, 14. aprila. AS. V Turinu je umrl rezervni divizijski general Celso Avvenente, rojen leta 1872. V italijansko-avstrijski vojni je dobil zlato kolajno za zasluge za sijajno vojskovanje na *Gorici*.

Japonski uspehi na indijski meji

Tokio, 14. aprila. AS. Japonsko vojno poročilo o bojih pri Akjabu pravi, da je imel so-voznik do 10. aprila 4200 mrtvih, od tega okoli 2000 Angležev in 500 ujetnikov. Japonci so zajeli 105 topov, 374 strojne, 4000 pušk, 50 tankov, 4 transportne ladje ter 473 letal. Japonci so imeli 202 mrtva ter so izgubili 46 letal.

Klic na pomoč

Stockholm, 14. aprila. AS. Ruski pisatelj Jud Ilja Ehrenburg zahteva v »Pravdi«, naj združeni narodi hitro pomagajo Rusiji. Ilja Ehrenburg govori o velikanskih izgubah sovjetske armade in izjavlja, da nobena armada na svetu ne bi mogla prenesti takih izgub.

Nove doklade za nameščence in delavce v industrijskih, trgovskih, kreditnih in javnih podjetjih

Rim, 14. apr. AS. Po navodilih, ki jih je dal Duce, bodo od 21. aprila pa za ves čas vojne vsi industrijski, trgovski, kreditni in zavarovalni uslužbenci, prebivajoči v krajih, ki jih bo notranje ministrstvo označilo za terišča nasprotnikov vojnih nastopov, dobivali naslednje dnevne doklade: Nameščenci: moški 15 lir, ženske 8 lir. Delavci: moški 10 lir, ženske in mladina pod 18. leti 6 lir.

Nameščenci istih panog, prebivajoči po vseh

drugih krajih, bodo od 21. aprila dalje ves čas vojne dobivali naslednje dnevne doklade:

Nameščenci: moški 8 lir, ženske 4 lire. Delavci: moški 6 lir, ženske in mladina pod 18. leti 3 lire.

Imenovane doklade bodo priznane za vsak dan dejanskega dela, izplačevale jih pa bodo sedanje ustanove, ki so določene za izplačevanje dodatkov k prejemkom industrijskega delavstva, ali pa podobne blagajne, ki bodo takoj ustanovljene za trgovino, kreditne zavode in zavarovalništvo.

Na kmetijskem področju so pristojne strokovne organizacije sklenile pogodbe, ki bodo začele veljati 21. aprila in ki bodo poboljšale položaj stalnih meznikov na kmetijah.

glede prehrane. Danes, ko so italijansko-nemške sile skrajšale bojišče ter se združile za obrambo na obširnem pasu, so lahko osredotočile vse svoje močne obrambne sile. Sovražnik, ki tudi zbira svoje orožje, se mora zaletavati v gorovje v pokrajini med Bizerto in Tunisom, kjer imajo italijansko-nemške čete v polkrogu svoje obrambne črte, na katerih so odločene nuditi najtrši odpor.

En sam skupen interes balkanskih narodov

Danes imajo balkanski narodi samo en interes: preprečiti vdor komunizma

Budimpešta, 14. aprila. »Le Ulltime Notizie« prinašajo zanimivi dopis iz Budimpešte, katerega posnemamo: »Nemški viri so izvedeli o nekkih korakih Anglije, ki bi rada spet poklicala v življenje »Balkansko zvezo«, kakor piše »Pester Lloyd«. Kakor je znano, so bile v tej zvezi bivša Jugoslavija, Romunija, Grčija in Turčija. Balkanska zveza je bila nekakšna razširitev Male antante. Njen namen je bil ohraniti »status quo« in k življenju so jo obudile zahodne demokratske sile, katerih orodje je bila. Zdaj si je začela Anglija prizadevati v Turčiji, naj spet pozivi Balkansko zvezo. Položaj pa se je temeljito spremenil. Namesto bivše Jugoslavije je Hrvaška, deloma pa so jo zasedle italijanske in nemške sile.

Tudi Grčija je zasedena. Če torej Anglija svetuje Turčiji, naj pripravlja na Balkanu te-

ren, se mora Turčija zavedati (ako bi sploh kaj takega poskušala) da po tej poti ne bosta šli Bolgarija in Romunija. Neposreden odgovor na to je bilo potovanje kralja Borisa v Hitlerjev glavni stan, ki je potrdil tesne in pristrane vezi med Sofijo in osnimi silami. Pa tudi sicer je razlog za tako zvezo odpadel. Vsi balkanski narodi s Turčijo »vred imajo danes en sam skupni interes: vsi so ogroženi na enak način od boljševiške ekspanzionistične politike. Ta grožnja obstoja ni pa nujna in pereča, kajti nemške in zavezniške sile so dovolj močne za zaustavitev sovjetskega kolosa pri njegovem pohodu proti Sredozemskemu morju. Tukaj Anglija tudi ne more pomagati balkanskim narodom pred sovjetskimi grožnjami. Zato je treba računati, da bo angleška pobuda naletela tudi pri Turčiji na gluha ušesa in jo je zato sprejeti z vsemi rezervami.

Družba špekulantov in verižnikov pred sodiščem

Tiskovni urad Vis. komisariata sporoča: Po skrbni preiskavi, ki jo je vodil poseben oddelek kr. finančne straže v Ljubljani, so naslednje osebe bile prijete in bodo ovadene vojaškemu sodišču kot nakopičevalci in verižniki z živčevjem ter industrijskim blagom, podvrženim oddaji ali kontingentaciji:

Čekada Andrej, sin Ivana in Marije Urbas, rojen 3. II. 1887 v Ivanjem selu, trgovec, stanujoč v Ljubljani, Sv. Petra cesta 16.

Jakl Emil, sin pok. Franca in Kristine Faganell, rojen 28. X. 1903 v Rupi, trgovec, stanujoč v Ljubljani, Prisojna ulica 1.

Jakl Marko, sin pok. Franca in Kristine Faganell, rojen 27. II. 1897 v Polju (Gorizia), strojar, stanujoč v Založu št. 53.

Vončina Julij, sin Antona in Ane Kovačič, rojen 22. IV. 1910 v Jeletčevem vrhu, trgovec, stanujoč v Ljubljani, Prazakova 12.

Novak Jernej, sin Jerneja in Marije Knap, rojen 22. VIII. 1898 v Svibnem, vratar, stanujoč v Ljubljani, Miklošičeva 20.

Čuček Stane, sin Jožefa in Marije Mlinar, rojen 21. VIII. 1903 v Podsredi, trgovec z gozdom, stanujoč v Ljubljani, Vodnikov trg 4.

Smrekar Lenart, sin Antona in Jožefa Hrovat, rojen 7. II. 1896 v Kropi, mesar, stanujoč v Vevčah 19.

Preiskava se nadaljuje zaradi popolne ugotovitve drugih krivcev, zapletenih v temne posle.

Kot je že Ekscelencija Grazioli poudaril v svojem govoru pri seji pokrajinskega odbora za vzpostavitve preskrbe, za razdelitev in cene industrijskih izdelkov in poljskih pridelkov ter razdeljevalne službe, da brezvestni ljudje, ki jim ni mar stanje predvsem nižjih slojev, zganjajo tako sramotno početje, kot je ravno skrb za čim boljše prebiti črne borze, tako se danes obračamo do poštnih prebivalcev, ki sami najbolj žutijo nerodno stanje, ki je nastalo zaradi intenzivnega delovanja črnohorzijskega.

Ti ljudje, ki se najdejo predvsem v višjih in dobro situiranih krogih, kjer jim izdatne vsote prejemkov omogočajo nemoteno špekuliranje, se sami prav nič ne zavedajo, kako pri tem njihovi bližnji trpe. Saj ni vsakomur dano, da bi si lahko privoščili, kar mu srce poželi, temveč se zadovolji s tem, kar mu preskrbovalni uradi po najnižjih cenah nudijo; po zadnjih ukrepih Visokega komisariata bodo cene najvažnejših življenjskih potrebščin zmanjšane, tako da predstavlja ta ukrep spet izboljšanje v naši preskrbovalni organizaciji. Široko ljudstvo si se zdavnaj ne more ustvariti prave podobe o tem, kako je danes s prehrano in koliko oblast stori, da je pokrajina vedno založena z najnujnejšimi predmeti: morda ve o tem nekaj uradnikov, ki so v to posvečeni, morda še njihovi najbližji, a med ostale, ki bi bili tega zelo potrebni, ta stvar ne zajde. Jasno pa je, da se najmanj zmenijo za ta dejstva tisti, ki imajo vsega dovolj, polne shrambe živil, ki si lahko privoščijo pojedine večjega formata, vabijo najmanj enkrat tedensko, zraven pa si prigovarjajo: dajmo, dokler je še.

Poziv lastnikom čekovnih računov

Z ozirom na svojočasni poziv lastnikom čekovnih računov, ki je bil objavljen v Službenem listu za Ljubljansko pokrajino št. 14 z dne 17. februarja 1943, da prijavijo svoje terjatve, objavlja sekvester Poštno hranilnico v Ljubljani, da morajo to terjatev pisмено prijaviti vsi lastniki kakšnega čekovnega računa pri bivši Poštni hranilnici v Beogradu, Zagrebu in Ljubljani ali pri kateri drugi bivši podružnici, ki ima svoj domiil ali sedež v ljubljanski pokrajini ali v ostali kraljevini Italiji.

Obveznost prijave se nanaša samo na imovino, ki je nastala na čekovnih računih pred 15. aprilom 1941.

Prijava se mora poslati čimprej Poštni hranilnici v Ljubljani po občni, v kateri bivaajo lastniki čekovnih računov (ali imajo sedež), ki mora na sami prijavi potrditi navedbo predlagateljevega domicila (sedeža). Rok za prijavo se podaljšuje za en mesec in zapade nepreklicno 17. maja 1943.

Potne dovolilnice kmetovalcem za prevoz semen

Ljubljana, 14. aprila.

Da bi pomagal kmetovalcem, ki imajo zadnje dovolilnice za prehod blokov in morajo prevažati semena iz notranjosti Ljubljane na zunanaj ležeča polja ali iz občin v bližini nadzorne črte proti notranjosti te meje, je Prehranjevalni zavod za ljubljansko pokrajino povelil Kmetijskemu društvu izdajo zadevnih dovolilnic.

Kdor hoče tako dovoljenje dobiti, naj se obrne na Združenje kmetovalcev, cesta Ariella Rea 2 (bivša Gosposvetska cesta) od 9 do 12. S seboj naj prinese potno dovoljenje in listino, na podlagi katere je dobil to potno dovoljenje (dokazilo o lastništvu, dokazilo gospodarskega urada itd.).

Kmetovalcem, ki bi morali semena prevažati iz oddaljenih občin v Ljubljano, bo dovoljenje za prevoz na zahtevo interesentov izdal Prehranjevalni zavod.

Uverjeni so namreč, da se bo že našla prilika, ko se bodo ob daljšem izletu v pokrajino spet založili z vsem mogočim in otovorjeni kakor mule capljali od večernih vlakov; v najslabšem slučaju bodo pisali stricu ali teti, ki živita nekje na Dolenskem, naj jih vendar pridejo kaj pogledat, da bodo šli skupaj v gledališče ali pa ga bodo pol litra skupaj spili — kakor med so sladki, saj vedo, da stric gotovo ne bo prišel prazen.

V starih časih so narodne škodljivce postavljali na sprangere. Naj malo premislijo ti presiti brezvestneži, kako neki bi bilo, če bi se sami lepega dne znašli pred množico, ki bi si jih tako ogledala in zapomnila. Ljudstvo pa, ki samo najbolj trpi, je dolžno, da vse take ne glede na stan in na položaj, ki ga zavzemajo, takoj javi oblastem, ki bodo že svoje ukrenile, da se bo podli grešnik apametoval in plodnosno obrt opustil. Predvsem na tem polju je nujno potrebno sodelovanje prebivalstva s pristojnimi oblastmi, kajti boljše je zlo odpraviti takoj pri korenini, kakor pa pustiti, da se razbohoti.

Aretacija sedmerih črnohorzijskih prekupčevalcev, med katerimi so tudi znane ljubljanske osebnosti, pomeni zopet nov dokaz, da oblasti resno in strogo slede navodilu Visokega komisarija pri zatiranju zlorab, ki so se pojavile v prehranjevanju. Ljudstvo naj bo prepričano, da so ti ukrepi le njemu v korist, saj gre tukaj predvsem za to, da se izločijo razne grde in oduševske špekulacije večinoma imovitih ljudi, ki svoje bogastvo uporabljajo zato, da odtegujejo rečevežem hrano in druge potrebščine ter po oduševski visokih cenah z njimi prekupčujejo. Stroga kazen, ki bo doletela prekupčevalce, pa naj bo opomin vsem onim, ki se ne sramujejo okoriščati se s sedanjimi okoliščinami ter kršiti predpise.

Msgr. Kordin in škof Gnidovec

Ljubezen se razodeva v posnemanju. Škof Gnidovec je bil moč molitve, tudi g. Kordin je bil iskreno pobožen. Oba sta se zavedala, da ni tisti nič, ki eadi, ne tisti, ki zaliva, ampak vse pomeni tisti, ki daje rast in svoj blagoslov. Božji blagoslov pa rosi na tistega, ki molli. Ali molitev sama ne zadostuje, potrebno je delo. Kakor škof Gnidovec, tako je bil tudi g. Kordin moč izredno krepke volje pri delu. Delal je rad, delal požrtvovalno in vestno. Bil je dober pridigar, vreden spovednik, spreten organizator. Kot župnik v Letnici, Kosovski Mitrovici, Bilolju in Skoplju je ostal v najlepšem spominu. Pri delu je večkrat omagal, večkrat nevarno zbolel, pa kmalu se je dvignil in delal naprej.

Da je delo uspešno, se mora vršiti v redu. Gospod Kordin se je tega dobro zavedal. Bil je moč reda. Za njegova zunanost je pričala o tem. Vedno je bil lepo oblečen, obrit, počesan, kakor se spodobi za duhovnika. Ali daleč od vsake posvetnosti. V sobi je imel vse v najlepšem redu. Knjige, pohištvo, vse. Red v uradu, v cerkvi, zakristiji. »Samo, da je red,« je večkrat dejal, »skoraj vojaško; saj se je rad pohvalil, da je bil zastavonoša. Ni varčeval z opominu, ukori, red povedal in nad vse. Posebno sem zelo prijetno občutil dobre posledice reda v šoli. Za njim sem prevzel moško in žensko gimnazijo in učiteljske. Marsikje sem poučeval. Ali tako lepo, ni bilo nikjer, kakor v Skoplju. Gospod Kordin je bil odlični katehet. Čeprav strokovno dobro podkovan, se je vendar za vsako uro temeljito pripravil. Ob torkih je imel sedem ur pouka. Ali pri nobeni uri ni pogledal v knjigo. Dobro pripravljen je govoril prosto, toplo, prepričljivo. Nikdar ni bil samo profesor, vedno in povsod predvsem dušni pastir. Učenci so se ga oklepali, dasi je bil vse prej ko popustljiv. Kakor je imel ugled pri učencih, prav tako ga je imel tudi med učitelji. Njegov uglasjen, odlični nastop je povsod našel dostojne spoštovalce. Zlasti bi pa rad poudaril eno stvar, ki mi je bila doli tako všeč, ki jo pa tu tako pogrešam: ločitev mladine po spolu. Ze šolske oblasti so bile v tem oziru stroge. Starši sami so bili resni, g. Kordin pa je pridno nadaljeval tradicijo škofa Gnidovca. Saj so smerne, ki jih je dal sv. oče Pij XI. v znameniti okrožnici o vzgoji, tako jasne. Na župnijskem dvorišču se je redno shajala vsa katoliška mladina. Ali vsak je vedel, kam spada. Isto tako v dvorani. In ako bi ne bil vedel, bi ga bil g. Kordin z enim samim pogledom dovolj poučil. Ko se je zmrščilo, so ostali le še fantje, vsa ženska mladina je morala domov. Kako drugače je pri nas. Ni še dolgo, ko sem v nekem mestecu stopil v vlak. Pa pridivljajo v vlak dijaki in dijakinje. Preklinjanje, smejanje, prepiranje. Neka gospa je rekla: »Le kako morejo starši kaj takega dovoliti, da se petnajst, šestnajstletna dekleta skupaj s fanti vozijo.« Le kako morejo dovoliti šolske oblasti? Tu bi bilo treba gospoda Kordina. Kaj pomaga tudi najlepša okrožnica sv. očeta, če pa ni nikogar, ki bi gledal na to, da bi se tudi izvajala. Od take mladine nimamo pričakovati drugega kot to, kar smo pričakali. Razume se, da je pravilno vzgojena mladina idealna. Taka je bila mladina g. Kordina. Pokazalo se je to zlasti v dvorani. Prav resne, vzgojene igre je uprizarila. Predavanja so bila na višku. Hvaležni gledalci so upravičeno obilno nagradili resni trud te idealne mladine in g. Kordina z njo. Razumem

Ducejeve nagrade dvojčkom

Visoki komisar je iz Ducejevega sklada nodelil zakoncem Kovačiču Josipu in Matildi Rožič vrh št. 14, občina Črnomelj, ter Smolej Ani v Pristavlji vasi 8, občina St. Vid pri Stični, ob priliki rojstva dvojčkov nagrade v znesku po 600 lir.

Razpored delovnih tekem

Ob zaključku prijavljanja objavlja vodstvo delovnih tekem naslednji razpored tekem:

V nedeljo, dne 18. aprila ob osmih:

Natečaj za krznarje bo pri trvdki Rot, Mestni trg 5. Natečaj za modistinje pri trvdki Šedej, Prešernova ulica 23.

Natečaj za pletilje pri trvdki Lozar, Rimska c. 21a.

V sredo, dne 21. aprila ob osmih:

Natečaj za slaščičarje pri trvdki Pelicon, Wolfova ulica 14.

V nedeljo, dne 2. maja ob osmih:

Natečaj za pomočnike moške oblačilne stroke pri Pokrajinski delavski zvezi, Miklošičeva 22.

Natečaj za izdelovalke sraj v tehnični šoli, Aškerčeva ulica.

Natečaj za vezilje v tehnični šoli, Aškerčeva ulica.

Natečaj za pomočnike v tekstilnih trgovinah pri Pokrajinski delavski zvezi, Miklošičeva 22.

V nedeljo, 9. maja ob osmih:

Natečaj za delavce v lesni trgovini v tehnični šoli, Aškerčeva ulica.

Natečaj za šivilje v tehnični šoli, Aškerčeva ulica.

Natečaj za slaščičarke v rokodelski šoli, Selenburgova ulica 6.

Natečaj za pomočnice v trgovinah s tekstilnimi izdelki, s perilom in žensko obleko pri Pokrajinski delavski zvezi, Miklošičeva 22.

Člani komisij in tekmovalci morajo biti točno na določenem mestu.

Člani komisij in tekmovalci morajo biti točno na določenem mestu.

DALE CARNEGIE

Kako si pridobiš prijateljev

Sokratova tajna.

Kadar govorimo z drugo osebo, ni treba začeti takoj kritizirati njenih misli, temveč je bolj primerno poskušati stvari, pri katerih pridemo do sporazuma; svojemu sobesedniku moramo dopovedati, da obadva prav za prav za istim težava in da razlika obstaja samo v načinu, kako bi to dosegla. Skratka, treba je našega sobesednika prisiliti k temu, da vedno ponavlja »da«, »da«, nikdar pa ne sme reči »ne!«.

Če neka oseba reče »ne«, ga njen ponos in samoljublje zavedata, da vzdržuje svojo tezo, da namenoma vztraja pri svojem, čeprav se mu končno posveti, da se moti.

Kadar neko reče »ne«, se vse njegov notranji življenjski miselni ustroj zbere v silovito odpornost. Vse življenjske misli ustroj budno pazi na kakršno koli pritrjevanje. Če pa reče »da«, se tak proces odpornosti ne pojavlja in organizem je pripravljen odobriti kakršno koli mnenje.

Ta tehnika je zelo preprosta, a jo na nesrečo mnogi prezirajo. Zdi se celo, da se ljudje, želeč pridobiti na pomembnosti, namenoma postavijo na nasprotno stališče. Toda s kakšno koristjo! Če je zgolj za zabavo, naj že bo, če pa bočemo s tem doseči kak uspeh, pa s tem samo pokažemo pomanjkanje psihološkega čuta. Če otrok, žena ali mož reče »ne«, je treba potrpežljivo vsih svetnikov, da mu njegovo mnenje spremenimo.

Gospod Eberson, uradnik neke zelo ugledne banke, pripoveduje:

»Nekdo je prišel k meni, da bi mu izstavili tekoč račun v banki, pa sem mu dal običajen obrazec, da ga izpolni. Na nekatera vprašanja je takoj odgovoril, medtem ko je spet na nekatera druga odklonil vsak odgovor. Spočetka bi mu rad dejal, da mu ne moremo odpreti tekočega računa, če ne bo odgovoril na vsa vprašanja, ker me je veselilo, da bi stranki lahko dopovedal, da sem prav za prav jaz tisti, ki lahko ukrenem vse potrebno. Odločil pa sem se, da se bom rajši zatekel k dobrovoljnosti in da bom govoril s stališča stranke, ne pa banke. Že od vsega začetka sem se moral vesti tako, da je bil prvi odgovor povoljen. Tako sem dejal stranki, da odgovor na to vprašanje ni nujno potreben. »Toda,« sem dodal, »če boste ob vaši smrti imeli denar naložen v naši banki, bi brez dvoma radi vedeli, da bi ga nakazali vašemu zakonitemu dediču.« »Prav gotovo!« Ali se vam ne zdi terj primerno, da nam pustite tudi ime vašega bodočega dediča ter nam tako omogočite, da izpolnimo svojo nalogo brez kakšnega odloga in zmot?« »Prav gotovo!« je odgovoril in takoj se je vdobrovoljil, videč, da zahtevana vprašanja niso toliko v korist banke, kakor v njegovo osebnost. Podvizal se je in mi dal odgovore na vsa vprašanja, ki so bili potrebni. S tem, da sem ga prisilil, da je takoj spočetka dejal »da«, mi je uspelo, da sem mu izbil iz glave njegovo trmoglavost in da sem ga privedel do tega, da je klonil na vsa vprašanja, ki sem mu jih stavil.«

Zastopnik Westinghousea je že več let na vsak način hotel skleniti dogovor z neko osebo, ki ni nikdar hotela slišati ne o njem, niti o njegovih izdelkih. Končno mu je uspelo, da mu je prodal nekaj motorjev na svoje največje zadovoljstvo, ker je mislil, da bo prihodnje naročilo večje, če se bodo stroji dobro obnesli.

Ko se je nekoč namenil k stranki, da bi sklenila nov dogovor, mu je ta dejala: »Niti enega motorja ne kupim več pri vas!« »Zakaj ne?« »Ker se preveč razgrejejo, tako da se jih ne morem niti z roko dotakniti.«

»Vedel sem,« nadaljuje zastopnik Westinghousea, »da bi bilo vsako razpravljanje škodljivo, zato pa sem sklenil poslužiti se drugega načina.«

»Moj dragi gospod,« sem dejal, »popolnoma prav imate in če se motorji preveč razgrejejo, je jasno, da drugih nečete več kupiti. Treba je, da ne presežete slopnj vročine, predpisane po Narodnem električnem društvu za podjetja, kajne?« Kot odgovor sem slišal prvi »da«.

»Družba pa podpisuje, da more motor doseči 72° Farenheita poleg toplote, ki prihaja iz okolja, kjer stroj stoji. Ali ne?« Spet kot odgovor »da«.

»Kakšna toplota pa je v delavnici kjer so motorji?« »Približno 75° Farenheita.« »Če torej tem pet in sedemdesetim stopinjam pristoječe še ostalih dva in sedemdeset, dobimo 147° Farenheita. Če bi torej položili roko v vodo s tako toploto, bi si jo počeno opekli, ali ne?« »Tretji« »da.« »Potem takem se mi zdi, da bi storili mnogo boljše, če ne bi rok polagali na motorje!«

»Morda, morda imate prav!« Prijeto nama je potočal razgovor; ob zaključku je potočal svojega tajnika in mu ukazal izdatno naročilo za našo trvdko. Leto in leta sem potreboval, da sem spoznal škodljivost razpravljanja in važnost dejstva, da našega sobesednika privedemo do tako malenkostne besedice »da«.

Atenski »potepuhi« Sokrat je bil osebnost, pred katero bi se morali globoko prikloniti, čeprav je hodil po ulicah bos in je poročil devetnajstletno deklico v starosti štiridesetih let in s plešo na glavi.

in odgovornosti, ki je čakala tudi njega in ki je bil določen, da bo nosil to breme — in ves se je zbehal. Še mnogo let pozneje, ko so se mu nekoč vzbudili spomini na mladost, je zaupal staremu prijatelju svojega očeta (grofu Goleniščevu-Kutuzovu, umrl leta 1913) v občutku neizrekljive groze o priliki kronanja in je povsem razumel tisto, kar ga čakalo.

Čez leto nato je bila razglašena carjevičeva polnoletnost na podlagi ruskega zakona o polnoletnosti prestolonaslednikov, ki določa starost najmanj šestnajst let. To je pomenilo zanj konec otroških let in pouka po učiteljih, pomenilo je začetek življenja dela in službe v vojski. Dne 6. maja 1884 so ga slovesno oklicali za častnika in ga podelili pehotnemu gardnemu polku Preobraženskega, kjer se je začela njegova vojaška poskusna pot. Ta služba v činu pehotnega podporočnika je trajala dve leti, nato je sledilo dveletno službovanje pri konjiki gardnega huzarskega polka in nato še dve leti pri gardnem topništvu. V istem času se je moral carjevič posvetiti višjim študijem, ki niso bile samo vojaške vsebine, marveč so vsebovale tudi juridične nauke. Car je za to dobo izbral prestolonasledniku najodličnejše ruske strokovnjake. Tako slavnega profesorja Martensa, ki je poučeval carjeviča v mednarodnem pravu; profesorja Grima za civilno pravo, profesorja Taganceva za kazensko pravo in še celo vrsto drugih.

Eden teh profesorjev, Konstantin Petrovič Pobedonoscev, je imel pa še posebno nalogo, da izoblikuje najvišjo osebnost države. V tem oziru je prejel posebno navodila od Aleksandra III. na podlagi pravne vladarske oblasti, bil je zaupnik in svetovalec svojega carskega učenca, najpripilnejši državnik v novi vlad, ki so ga upoštevali kot prvega ministra, dasi je imel v javnosti le mesto prokuratorja svetega sinoda. Res je, da je to mesto, ki ima v rokah laično vodstvo ruske Cerkve, veliko poslanstvo v državi, kjer so bile na starodavni podlagi združene avtokracija, ortodoksija in narodnost.

Clovek, ki zasleduje življenje Nikolaja II. in njegove žene, carice Aleksandre, do dognal, da je bila tema dvema človekoma že od vsega početka dodeljena čudovito nesrečna usoda. Ko sta bila še otroka, so v Rusiji mnogo govorili o usodi, ki se je dozdajalo, da se bo zrušila nad avstrijsko-habsburško hišo, nad glavo vladarja Franca Jožefa in njegove družine. Nihče ni takrat pomislil, da bodo nekoč prav tako govorili o carjeviču, ki so ga vsi občudovali zaradi njegovega lepega obraza in sanjavih oči. Mnogo kasneje se je vračal zanj dan njegovega rojstva, 6. maja po pravoslavnem koledarju, ki je posvečen svetopisemskemu Jobu, znanemu po njegovih nesrečah. Nikolaj se je večkrat spominjal tega naključja in se je vdajal veri v usodo, kar mu je jemalo vso voljo. V ta fatalizem se je skoraj zagrizel zadnja leta svojega vladanja in tudi vse življenje je bilo prepleteno z njim. Že v rani mladosti ga je v dno duše pretresla usoda njegovega starega očeta, ki so ga večno zasledovali morilci, in Nikolaj ni moglo nikoli v glavo, počemu se je to dogajalo, ko je bil njegov ded vendar tako dober človek. Vedel je, da je njegov oče in vsa družina v večni nevarnosti spričo zahrbtnosti morilcev. Ko mu je bilo dvanajst let, je bil ob strani svojih staršev priča grozotnemu prizoru, ko se je v Zimski palači raztreščila bomba in so Aleksandra II., vsega oblitega s krvjo in izmaličenega, z od-

trganimi nogami odnašali mimo mehkega dečka. Vsi, ki so bili takrat prisotni, niso svoj živ dan mogli pozabiti raztrganih trupel in mlak krvi, ki so pokrivala tla dvorane. Pozabiti tudi ni bilo moči prepadenih obrazov vseh navzočih. Nemogoče si je predstavljati, kako je vse to vplivalo na dušo dečka, ki mu je bilo še vse življenje nepoznano. To ga je še bolj vznemirjalo v kasnejših letih, kar ga je še bolj odvrčalo od zunanjega sveta, ki je bil tako strašen.

Vojaška vzgoja je pripravljala dečka na to, da bi se znal zoperstavljati telesnim nevarnostim. Toda prezir do smrti je v njem le še bolj krepil še nekam prirojeno vdanost v usodo in bil je primoran živeti čim bolj oddaljen od sveta, vendar je izvajal vestno svoje dolžnosti, čeprav si je bil svest, da ga more sleherni hip raztrgati kaka bomba na koso... Mimo tega je imel še vtis, da se ne sme noben carjevič ravnati po svoji volji. Nikomur se niti sanjati ne bi smelo, da bi utegnil imeti kak carjevič le senco lastne volje za ureditve svojega življenja. Zanj je bilo že vse vnaprej določeno, razen kakih nesreč. Njegovi vzgojitelji so ga navajali v to, da bi bil zmeraj pripravljen na kakšne nepredvidene dogodke. Pod takimi pogoji se je njegova vera v neizpodbitno usodo še bolj utrdila in je povsem prevzela njegovo dušo.

Ko je bilo carjeviču petnajst let, je prisostvoval kronanju svojega očeta (v maju 1883). Ta slavnost, ki je bila zmeraj sijajna, je vsebovala še posebno veličastje, da bi tako vplivala pomirjevalno in vzbudila zaupanje v novega vladarja. V dveh letih je bilo burno revolucionarno gibanje poltačeno, konservativna stranka se je okrepila in ustvarjena je bila trdna podlaga za novo vladu. Seveda je bilo uporno gibanje le navidezno zatrto, da je nato, čez dvajset let, tem hujše izbruhnilo. Toda za tisti hip so bile vse ruske sile osredotočene okrog božanskega vladarja in praznik je zaživel v bizantinskem sijaju, združen s ceremonijami 18. veka in z dvora v Versaillesu. Mladi carjevič, videč svojega očeta, kako ga slavi in mu vzklajajo, kot kakemu bogu na zemlji, je prvokrat premeril silni razmah moči

Drobne novice

Koledar

Četrtek, 15. malega travna: Helena, kraljica; Peter Gonzalez, spoznavalec; Bazilisa, mučenica.
Petek, 16. malega travna: Benedikt Labar, spoznavalec; Bernarda Subiru, devica.

Zgodovinski paberki

15. malega travna:

I. 1241. so Mongoli pod vodstvom Batu-kana popolnoma porazili madžarsko vojsko pri kraju Mohi ob reki Sajó. Začetek 13. stoletja je mongolski poveljnik Temudžin združil rasna plemena v današnji Vnanji Mongoliji in se oklical za Džingiskana. V kratki dobi je osvojil Kitajsko, vso srednjo Azijo in Perzijo, nato so krenile njegove čete na zahod in porazile združene Ruse in Kumanje ob reki Kalki (1224. leta). — Rusi so ostali pod mongolskim jarmom celih 250 let. — Po Temudžinovi smrti je zavladal kot veliki kan Ogatai, oblast v vzhodni Evropi je prepustil nečaku Batu-kanu. Leta 1239. je del Kumanov pribežal pred Tatari na Ogrsko, kjer jim je kralj Bela IV. nudil zavetje. Batu-kan je zahteval od kralja, naj mu vrne podložnike, ta pa je njegovo zahtevo odklonil. Batu je zbral veliko vojsko pri Kijevu (ca 150.000 mož) in udrl preko Karpatov na Ogrsko, njegov podpoveljnik Kadan pa na Erdeljsko. Bela je sicer zbral precej močno vojsko, — odlikovali so se posebno Hrvatje pod vodstvom Kolomana, — toda združenim Tatarom se ni mogel uspešno upirati. Po bitki ob reki Sejo je bežal v Avstrijo. Nato se je Bela umaknil na Hrvaško in iskal zavetja za trdnimi obzidji dalmatinskih mest. Tatari so medtem opustošili celo Ogrsko na levem bregu Donave, februarja 1242. so prišli na desni breg; en del je udaril na severozahod, drugi pa preko Drave na Hrvaško za bežičim kraljem. Sebe vesti, da je umrl veliki kan, je napravila konec tatarskemu pustošenju, preko Bosne, Srbije in Bolgarije so se vrnili v južno Rusijo. Tatarski vpad je strašno opustošil Ogrsko in Hrvaško, med drugimi mesti je bil prizadet Zagreb. O grozotah in strahu, ki so ga povzročili Tatari nam priča splitski arhidiakon Toma —

I. 1912. ob tri četrti na polnoč je angleški potniški parnik Titanic (47.000 BRT) pri svoji prvi vožnji preko Atlantika zadel na ledeno goro in se v dveh urah in tri četrti potopil, pri čemer je 1517 potnikov našlo smrt v valovih oceana. Ta doslej največja katastrofa v pomorskem prometu, pri kateri je končalo toliko ljudi zaradi slabe organizacije reševalne službe, je dala povod za ekspanzije »Titanic-konference« (I. 1913), na kateri so pomorske države sklepale o varstvu človeških življenj na morju. Toda na konferenci sprejeti mednarodni načrt ni stopil v veljavo, svetovna vojna je preprečila njegovo uresničitev, zato se je s tem vprašanjem bavila nova mednarodna konferenca I. 1929. v Londonu.

Cerkveni vestnik

— Zadušnica za + Ivana Zupanca iz Doljskega bo danes, četrtek 15. t. m. ob 7 v ljubljanski stolnici.
— Duhovne vaje za akademsko izobraženke se prične v petek, 16. t. m. zvečer ob pol šestih v kapeli pri uršulinkah. Vsak dan bosta dva govora: zjutraj ob pol 8, zvečer ob pol 6. Sklep v torek zjutraj.
— Stolna kongregacija za gospe vabi svoje članice, da se udeležijo v petek 16. t. m. ob 8 zjutraj v Alojzeviškem skupne sv. maše. Popoldanski sestanke odpade.
— V petek, 17. aprila, na spominski dan Marije Zalostne, bo v cerkvi sv. Florijana, ki hrani edinotno podobo Marije sedem Zalosti, služba po sledečem redu: sv. maše se vrste: prva ob pol

Župnim uradom!

I Z D A L I S M O Spovedne listke

— kot podobice — s sliko Marijinega Srca. Na podobicah, ki se dobijo v treh inštitutih v rjavi in črni barvi, so natiskane molitve po Marijinem in angelovem naročilu v Fatimi. — Cena za 100 podobice je Lir 20.— Pri večjem naročilu popust.

Ljudska knjigarna v Ljubljani
Pred škofijo št. 5 in Miklošičeva cesta št. 5
in podružnica v Novem mestu Ljubljanska c.

6. s peljem ob pol 7 (ob 6 prej govor za članice Marijine družbe žena), nato so še tihe maše ob 7, pol 8, 8 in 9 Popoldne od 4 do 5 je posebna pobožnost za članice Marijine družbe žena, od 5 do 6 skupna ura molitve, ob 6 sv. križev pot, pridiga in litanije M. B. — Cerkev sv. Florijana bo odprta tudi skozi ves veliki teden do velikonočnega ponedeljka vsak dan od 9 do 19.
— Posvetitev obrtnikov in trgovcev brezmadežnemu Sreću Marijinemu. Obrtniki in trgovci, pomočniki in sodelavci, vsi, ki delate v raznih gospodarskih podjetjih, za Vas vse bo duhovna obnova in priprava za posvetitev brezmadežnemu Sreću Marijinemu s govori za moške, ki bodo v cerkvi Jezusovega Sreča na trgu Tabor: v soboto 17. aprila, v nedeljo 18. aprila, v ponedeljek 19. aprila in v torek 20. aprila. Pričetek govora bo vsak dan točno ob pol osmih zvečer. Glede časa in načina posvetitve bodo dobili udeleženci natančna pojasnila v govorih pri obnovi.

DUHOVNE OBNOVE

— Za poročene gospe z dovršeno akademsko izobrazbo se bo pričela duhovna obnova v soboto, 17. t. m. s sporedom kakor je pisan v vabilih.

— Duhovna obnova za neporočene gospe, ki bo v Slomškovem zavodu, Poljanska 6 (tik Alojzevišča). Pričetek 17. aprila ob 3/7 zvečer. V nedeljo ob 3/7 zvečer govor. V ponedeljek in torek govori ob 3/7 zjutraj in 3/7 zvečer. Sklep veliko sredo, 21. aprila, ob 3/7 zjutraj. Pridite, da se pripravimo na posvečenje v čast brezmadežnemu Marijinemu Sreću!

— Duhovna obnova za poročene gospe, ki bo od 17. do 21. aprila v uršulinski cerkvi. Začetek 17. aprila ob 3/7 zvečer. V nedeljo, 18. aprila, govor ob 3/7 zvečer. V ponedeljek, 19. aprila, ob 6 zjutraj in ob 3/7 zvečer in v torek, 21. aprila, ob 6 zjutraj in ob 3/7 zvečer. Sklep v sredo ob 3/7 zjutraj. — Vljudno vabiljeni, da se pripravimo za posvečenje v čast brezmadežnemu Marijinemu Sreću.

— Razstava Rika Debenjaka v galeriji Obersnel je odprta vsak dan od 9 do 19, in ne do 18, kakor je bilo pomotoma objavljeno.
— PREKOG IN DRVA na nakaznice pri tvrdki »GORIVO«, Karlovska 8. Lastnik Lojze Jerančič ml.

Iz dela in življenja - od tu in tam

Iz Gorizije

Zitna bitka. V soboto 3. aprila je bila v veliki dvorani Fašističnega doma razdelitev nagrad vsem onim podjetnim kmetovalcem, ki so se udeležili 19. tekme v žitni bitki. Slovesnosti so prisostvovali številni odličniki raznih civilnih in vojaških oblasti z g. prefektom na čelu ter zastopniki gospodarskih organizacij. Prefekt ekse. Cavani je toplo pozdravil odlične kmetovalce, ki so napolnili dvorano in je poudaril, da je prišlo že v navado, da se vsako leto ob začetku spomladi napravi pregled v preteklem letu izvršenega dela in se izdelujejo načrti in pobude za bodočnost v smislu Ducejevih navodil. Ob zaključku je dobil vsak odlikovanec iz rok deželnega poglavarja nagrado in diploma.

Z Gorenjskega

Okrožni vodja na obisku v Begunjah. Pred nedavnim je obiskal okrožni vodja dr. Hochsteiner krajevno skupino v Begunjah. Pred občinsko hišo so ga pozdravili krajevni skupinski vodja, župan, vodja orožniške postaje in sodelavci v krajevni skupini. Šolska mladina je zapela nekaj pesmi. Po poročilih sodelavcev v krajevni skupini je okrožni vodja obiskal otroški vrtec in tudi hišnico, kjer se je razgovarjal z že nad 99 staro ženo. Okrožni vodja je govoril na javnem zborovanju prebivalstva.

Člani delovne službe na Tirolskem. Gorenjski tehnik poroča iz Podnarta, da so se domačini, ki so odšli k delovni službi, že prav lepo živeli v svojih taboriščih v Rankweilu na Tirolskem. To potrjujejo številna njihova pisma, v katerih pišejo, da jim delovna služba ugaja. Nekaj domačinov pa je šlo fante tudi obiskat. Tako so se lahko prepričali na svoje oči, da se jim dobro godi. Ko so se obiskovalci vrnili, so bili polni hvale, kako njihovi sinovi in bratje dobro izgledajo. Kako zelo prija mozem zdravju življenje pri RAD-u, najboljše dokazuje dejstvo, da so se nekateri v kratkem zredili za več ko 3 kg.

Pridne žene v Predosljah so pred kratkim priredile dva kuharska tečaja v šoli. Poleg tega pa so sešile 130 parov copat za vojake. Dne 19. marca je bil po zaslugi nar.-soc. skrbstva odprt nov otroški vrtec.

Velika sodna razprava v Celovcu. V Celovcu je bila pred senatom ljudskega sodišča, kateremu je predsedoval dr. tajnik in predsednik dr. Freisler, razprava proti 37 osebam iz Železne Kaplje, Beljaka in okolice, proti katerim je višji državni tožilec dvignil hudo obtožbo. Obtoženi so bili, da so bili v zvezi s komunističnimi teroristi, da so jim donášali pošto in da niso ubogali predpisov,

— Predavanje o Schubertu. V okviru Nemške Akademije v Ljubljani je imel v torek v unionski srebrni dvorani skioptično predavanje o velikem nemškem glasbeniku Schubertu predsednik Akademije upokojeni direktor dr. Swoboda. Že preje nekoč je imel prvi del o Schubertovi mladosti, sedaj pa je v glavnem obdelal njegovo dunajsko dobo, njegove glavne balade (Erkönig) in uspehe oziroma neuspehe v življenju do njegove smrti. V skioptičnih podobah je pokazal zanimive spomine na Schuberta, naslovne strani izdaj, klavir, risb in portretov, hiš, in oseb na katere se nanaša njegova glasbena tvornost itd. do spomenika na pokopališču in njegove muzeje. Predavanje je lepo posredovalo vednost o Schubertu, velikem glasbeniku Dunaja.

— Vreme se je izboljšalo. V torek je bilo podnevi dokaj oblačno. Okoli 13 je celo malec porosilo, padlo je nekaj kapelj, toliko da dežmer ni mogel registrirati količine dežja. V torek je bilo za nekaj stopinj toplejše kot prejšnji dan. Dosežena je bila dnevna maksimalna temperatura +15,6° C. V sredo zjutraj je bil jutranji minimum +12° C. Stanje barometra v sredo zjutraj je bilo za deset mm nad normalo, 774,5 mm. V sredo zjutraj je po Barju valovila nizka megla, pozneje je nastopilo lepo in sončno vreme.

— Dve smrtni prometni nesreči. V vevški papirnici je bila zaposlena 23 letna delavka Francka Zajčeva. Ta se je v ponedeljek peljala iz Vevč v Zador na tovrstnem avtomobilu, ki je vozil skozi Zeleno jamo. Pri železniškem podvozu v Zelenu jami, ki je zelo nizek, se ni z glavo sklonila in je ž njo zadela ob zidni rob. Udarec je bil močan in smrten. Nezvestno so prepeljali v bolnišnico, kjer je kmalu na kirurški oddelku podlegla hudi poškodbi. Druga prometna nesreča se je primerila na kolodvoru v Zalogu. Kmečko dekle, 14letna Lenka Setinova iz Zgor-njeje Kašlja je potrež, predno je vlak ustavil, skočila iz vagona tako nesrečno, da je padla pod vlak. Kolesa so ji odrezala obe nogi. Bila je sicer prepeljana v ljubljansko bolnišnico, toda vsaka zdravniška pomoč je bila zaman, ker je izkrevale.

— Nesreče na deželi. Posestnik, 41letni Matija Zajec je imel opraviti pri voznem dvigalu, ki mu je po nesreči padlo na desno nogo in mu je zlomilo. Poškodovani posestnik je doma iz Račne na Dolenjskem. — Anton Trunkelj, 41letni mizar je bil v svoji delavnici zaposlen pri cirkularni žagi, ki mu je po nesreči odrezala prste leve roke. — Konj je močno brenil v glavo posestnikovega sina, 10letnega Meloda Puciharja na Sapi pri Šmarju na Dolenjskem. — Josip Ciglar, 45letni posestnik v Kriški vasi je cepil na dvorišču drva. Poleno mu je z vso silo odletelo v obraz, tako da je dobil hude poškodbe.

Riko Debenjak: Ob pokopališkem zidu. (Ob priliki razstave Rika Debenjaka v Obersnelovi galeriji, odprte do 19 zvečer.)

možni uradnik v prometnem uradu Rudolf Tovornik. — V Ščavnici je umrl 71 let stari upokojeni bančni uradnik Franc Kerin. V Kamenščaku pri Ljutomeru pa 82letna zasebnica Alojzija Lukner roj. Simončič, v Krškem je 7. aprila umrla Avrelia Tomič roj. Bartelne, vdova po urarju Jožefu Tomiču, ki je umrl pred dvema mesecema. V Leskovcu je umrl posestnik Vincenc Bezget. V St. Ilju pri Velenju je umrla 27. marca v visoki starosti Barbara Pouch, v Bohovi je umrl posestnik Jože Ilešič. Na bojišču pri Velikih Lukih je padel deseterik v pionirskem oddelku Adolf Murko iz Puja. V vojni bolnišnici v Smolensku je 13. marca umrl 19 letni dobrovoljec v letalstvu Edi More iz Zupelceva pri Krškem. Na severnem bojišču pa je 27. marca padel vojak deseterik v polku gorskih lovcev Daniel Zirovnik iz Studencev pri Mariboru. Okrožni vodja orožništva in predstavniki okrož. vodja v Krškem so priobčili v »Marbur. Zeitung« parte v počastitev treh žrtv komunističnih banditov, t. j. podčastnika v gorskem polku Franca Reinprechta, orožniškega stražmojstra Alojzija Obolta ter Emila Jazbinskega, vodje urada krajevne skupine v Planini pri Sv. Petru pod Sv. gorami.

Iz Hrvaške

Visoko nemško odlikovanje državnega tajnika dr. Turine. Nemški poslanik v Zagrebu von Kasche je vprilo članov hrvatske vlade in nemških civilnih in vojaških odličnikov izročil hrvatskemu državnemu tajniku dr. Oskarju Turinu odlikovanje nemškega orla I. stopnje z zvezdo, s katerim ga je odlikoval Hitler za zasluge, ki si jih je dr. Turina pridobil zaradi svojega prizadevanja za poglobitev sodelovanja med NDH in Nemčijo za časa svojega delovanja na hrvatskem poslanstvu v Berlinu ter zaradi dela na zakonu, s katerim je bil urejen sedanji položaj nemške narodnostne skupine v NDH in končno zaradi njegovega dela kot opolnomočenca hrvatske vlade v zah. Bosni.

Odlikovanje nemških častnikov. Poglavniki NDH je te dni sprejel večjo skupino nemških častnikov, ki so poveljevali posameznim vojaškim oddelkom proti partizanom v Bosni, ter jim je podelil visoka hrvatska odlikovanja.

Zakonska odredba o pobijanju nasilnih kaznivih dejanj proti državi, poedinim osebam ali premoženju. V Zagrebu je bila te dni objavljena zakonska odredba, ki določa, da se lahko člani družin tistih oseb, ki same ali pa skupno z oboroženimi oddelki rušijo javni red in mir ter varnost ali ki ogrožajo mir in red hrvatskega naroda ali izvršujejo kaka nasilna dejanja proti državi ali posameznim osebam, lahko pošiljajo na prisilno delo v zbirna taborišča. V ta taborišča se lahko pošiljajo tudi člani družin pobeglih oseb. Taka taborišča lahko ustanavlja ravnateljstvo za javno varnost in red v hrvatskem notranjem ministristvu.

Pogozdovanje donavske obale. Hrvatska ustaska mladina v Hrvatskih Karlovcih je sklenila pogozditi desno obalo Donave od Hrvatskih Karlovcov do Kališta. Omenjena mladina je svoj sklep že pričela izvajati ter je v zadnjih dneh na obali Donave zasadila 4500 mladih topolov in vrh.

Ustanovitev delavskih kuhinj v Tuzli in Kreki. Hrvatska delavska zveza je pri rudniških napravah v Tuzli in Kreki ustanovila delavske kuhinje. V njih bodo odsedaj dobivali rudarji poceni dobro pripravljeno hrano.

KINO MATICA

Predstave dnevno
ob 15., 17., 19-15 uri
Ob nedeljah in praznikih
ob 10-30, 15., 17., 19-15 uri

Drobna ljubljanska kronika

Opozorjamo na nocojšnjo produkcijo gojenec Šole Glasbene Matice, ki bo ob 18 v mali filharmonični dvorani. Naslov produkcije je »Koncert v družini«. Nastopili bodo gojenci iz violinskega ansambla šole Karla Smečana, dalje učenci klavirja iz šole gospe Kolarčeve in štrkljeve, gojenci iz oddelka za violino g. Ivančiča in gojenci za deklamacijo iz šole g. Smečana. Dnevno, dalje gojenec solopetja ravnatelj Betetta, iz oddelka za oboe g. Barčca. Podroben spored v knjižarni Glasbene Matice. Prihodnja produkcija — sedma — bo v soboto, 17. t. m., ob 18 v mali filharmonični dvorani.

V Drami so se pričele pasijonske predstave: V teh dneh uprizorjajo v dramskem gledališču za abonma in izven abonmaja E. Gregorinovo pasijonsko dramo »V času obiskanja«. To delo je vzbudilo v prejšnjih letih pri številnih uprizaritvah nenavadno zanimanje in je vselej pritegnilo poleg množice tudi veliko število poudelkega občinstva, tako da je bilo smatrati to uprizaritev kot dogodek, ki je dajal velikonočnemu času še močnejši poudarek. Letos je ta drama na novo nastudirana in do mala vse vloge so prezašedene. V odlični režiji avtorja samega se vrste živi, navdane učinkoviti in globoko preteseljeni prizori. Barve kostumov in luči so krasno uprizarile, tako da vsi prizori udovito lepi in slikoviti. Drama ima 6 postaj in dva dela. Po prvem delu (tretji postaji) je daljši odmor. Predstava traja dve uri. Glasbo je skomponiral prof. M. Tome. Posnetek orgel msgr. Premr. Scena inž. arb. Franc in mojster škrušnji.

Vloga Jezusa predstavlja E. Gregorin. — Predpredaja vstopnic v Operi od 10 do 12.30 in od 17 do 19.

Ljubljanski godalni kvartet deluje v naši sredini že kakih 15 let. Vse četrta sta njegova člana primarij Leon Pfeifer in violonist Vinko Šušteršič. V zadnjih letih sta se jima pridružil H. violinist Albert Dornič in solocelist Cenda Sedlbauer. Razen Sedlbauerja, ki je prišel med nas iz izvrstne praške šole, so vsi trije člani naše gore liste, ki so uživali svojo izobrazbo predvsem na našem konservatoriju. V našem koncertnem življenju so se uveljavili vsi trije kot solisti na svojih instrumentih, skladajo pa so užirali tudi v komorni skupini. Posebna zasluga našega ljubljanskega kvarteta je to, da je vselej gozil z vso vno močjo domača komorna dela, ki jih lepo pogostokrat je s ponosom postavila na svojo spored. Poleg domačina Petriča nam bodo izvajali v ponedeljek dela, ki so jih napisali Respighi, Mozart in Čajkovski. Na koncert opozorjamo. Predpredaja je v knjižarni Glasbene Matice. Vrtil se bo 15. t. m. ob pol 8 zvečer v veliki filharmonični dvorani.

Nova slovenska kantata za soli, zbor in orkester »Križev pot«, ki jo je uglasbil skladatelj Matija Tome, se bo izvajala na koncertih Glasbene Matice na veliki četrtki, 22. in na veliki petek, 23. t. m., ob 7 zvečer v veliki unionski dvorani. Po glasbeni strukturi spada kantata nekako v isto vrsto kot oratorij ali tudi pasijon. Eno kot drugo so večje glasbene oblike, zložene za zbor in soliste s spremljevanjem orkestra. Večja je razlika v njih vsebini, Pasijon obravnava

trpljenje Kristusovo. Oratorij kako biblično zgodbo sploh, pri kantati pa vsebina lahko lirčno religiozna ali pa tudi svetnega značaja. Vendar ni meja med oratorijem in kantato preveč ostro začrtana. Prva večja kantata v naši literaturi je bila Sattnerjeva deželna priredba, doim je njegov Assumpcijski deželi oratorij. Največja kantata v naši literaturi pa je sodni nov Tomčev Križev pot. O njegovi zgradbi nekaj besed jutri. Na koncerta opozorjamo! vstopnice v knjižarni Glasbene Matice.

»Župnik iz evetovega vinograda« v nedeljo, 18. aprila, ob 5 popoldne v franciskanski dvorani. Franciskanska prosveta vabi vse, da se te krasne igre udeležijo v čim večji številu. Vstopnice dobite v trgovini Sfiligoi. Franciskanska ulica 1.

Ponedeljni v Ljubljani. 32letna učiteljica Bogomila Vidmarjeva je na cesti padla in si zlomila desno nogo. — Marjan Aveček, 14letni dijak, je bil povzeto dobiel je poškodbe na desni roki. — Viktor Svetec, 33letni mizar, je padel po stopnicah in si zlomil levo roko.

Dnevi pasijonskih predstav »V ČASU OBISKANJA«

16. aprila, petek, red »A«, ob 18.30;
17. aprila, sobota, izven, ob 18.30;
18. aprila, evetna nedelja, izven, ob 15;
19. aprila, ponedeljek, zaprto;
20. aprila, veliki torek, red »Torek«, ob 18.30;
21. aprila, velika sredo, red »S«, ob 18.30;
22. aprila, veliki četrtek, izven, ob 18.30;
23. aprila, veliki petek, izven, ob 15;
24. aprila, velika sobota, zaprto;
25. aprila, velika nedelja, izven, ob 15;
26. aprila, vel. ponedeljek, izven, ob 18.30

Gledališče

Opera:

Četrtek, 15. aprila, ob 18: »Evgenij Onjegin«. Red Četrtek.
Petek, 16. aprila ob 15: »Sirota Marko« — »Obuti mačke«. Prireditelj Gilla.
Sobota, 17. aprila ob 15: »Madame Butterfly«. Izven. Cene od 28 lir navzdol.
Nedelja, 28. aprila, ob 17: Zemlja smehljaja. Opereta. Izven. Cene od 28 lir navzdol.

P. I. Čajkovski »Evgenij Onjegin«, opera v 7 slikah. Osebi: Larina — Polčeva, Tatjana — Vidmarjeva, Olga — Golobova, Filipjeva — Stritarjeva, Onjegin — Janko, Lenski — Čuden, Gremi — Janka, stotnik — Skabar, Triquet — B. Sanein, Zarecki — Dolničar, Gillet — Muncin, Dirigent N. Stritof, režija in scena C. Debevec, zborovodja R. Simoniti, koreograf inž. P. Golovin.

Drama:

Četrtek, 15. aprila, ob 18.30: »Veliki mož«. Izven. Cene od 15 lir navzdol.
Petek, 16. aprila ob 18.30: »V času obiskanja«. Red A.
Sobota, 17. aprila ob 18.30: »V času obiskanja«. Izven. Cene od 20 lir navzdol.
Nedelja, 18. aprila, ob 15: »V času obiskanja«. Izven. Cene od 20 lir navzdol. — Ob 18.30: »Jeseni«. Izven. Cene od 15 lir navzdol.

Naznanila

FRANCISKANSKI ODER. Nedelja, 18. aprila, ob 5 popoldne: »Župnik iz evetovega vinograda«. Predpredaja vstopnic v trgovini Sfiligoi in na dan predstave pri blagajni franciskanske dvorane.

RADIO. Četrtek, 15. aprila: 7.30 Pesmi in napavi — 8 Napoved časa, poročila v italijanskem — 12.30 Plošče — 12.30 Poročila v slovenskem — 12.45 Napavi in romane — 13 Napoved časa, poročila v italijanskem — 13.10 Poročila vrhovnega poveljstva Oboroženih sil v slovenskem — 13.12 Simfonična glasba — 13.35 Prens iz Nemčije — 14 Poročila v italijanskem — 14.10 Koncert radijskega orkestra vodi dirigent D. M. Sijancec, simfonična glasba — 15 Poročila v slovenskem — 17 Napoved časa, poročila v italijanskem — 17.10 Pet minut gospoda X — 17.15 Nove plošče Cetra — 19.30 Poročila v slovenskem — 19.45 Komentar dnevnih dogodkov v slovenskem — 20 Napoved časa, poročila v italijanskem — 20.40 Cilec: Adriana Lecouvreur; v odmorih predavanja v slovenskem, zanimivosti v slovenskem; po operi poročila v italijanskem.

LEKARNE. Nočno službo imajo lekarni: mr. Bakračič, Sv. Jakoba trg 9; mr. Ramor, Miklošičeva cesta 20, in mr. Murmayer, Sv. Petra cesta 78.

Poizvedovanja

Akademik je izgubil v nedeljo, 11. aprila, popoldne nalivno vro-znak »Pelikan« in »Vesna« na poti Šišenski vrh—Pod mostom—Vesna pot — Viš. Pošten najditelj, da se napraka, da ga vrne pri upravi »Slovenca« proti nagradi.

Izgubljen je bila zlata veržica s platino obeskom Marije, od Kolodvorske do Bohoričeve ulice. Prosim najditelja, da jo vrne proti nagradi pri Deržaj, Kolodvorska 28.

V vsako hišo »Slovenca«!

IZ ANATOLIJE NA FINSKO

Helsinki, v marcu. — Ankara, blesteče se, z lučjo prepojeno mesto, mesto v očrtu Anatolije, polno pastelnih barv in odtenkov, jako podobno evropskemu mestu in jako orientalsko, zelo tuje in spet jako domače, nas odpusti hkrati tuje in prijazno, potem ko smo bivali leto dni dolgo v tem izrazito političnem mestu. Ozrli smo se še na mesto v zimski podobi, ko je bilo vse odeto v ivje in ledene kristale, ki so bili v večernem soncu pobarvani z jagodno barvo in že nas je potegnil anatolijski ekspresni vlak proti Marmari in Bosporju.

Tudi Istanbul naslednjega jutra je ves v snegu, v katerem so čudovite zgradbe tega praviljčnega mesta prav posebne podobe. A tudi v snegu vpliva ta čarobni — izprijeni Sanghaj zahoda — kot eo mu nekoč dejali — vprav s pravilčno krato — in v teh poslednjih dneh si skušamo ogledati še enkrat vse posebnosti. To so: Sulejmanova in Bejazidova mošija, bazar, ulica antikvarijev, svetovno znana elastična Lebon zgoraj na Peri, pa tudi Kebab, narodna jed iz mesa na ražnju. Dalje si še enkrat ogledamo Kopri, zgodovinski most med Galato in starim Stambulom, pa Lesudrov stolp in davno, bajselovno mestno obzidje, ki se ga naš vlak v Edirne skoraj dotika.

Drugo jutro smo že na meji pri Edirneju, nekdanjem Odrinu, čigar bajna Sinanova mošija nam pošilja poslednje pozdrave orienta. Pregledovalci naših potnih listov so kar okameneli od oseplosti, videč, da potujemo na Finsko, ki so ji povsod na svetu tako naklonjeni.

Na kolodvoru v Svilengradu, že na bolgarski meji, ki je postal zaradi vojnih razmer kar slaven, nas pozdravi sonce in v sončnem dnevu uživamo gostoljubnost tega mesta. Na turškem in na bolgarskem ozemlju vozijo vlaki po tem obsejnim področju samo ponoči. Šele drugo jutro prispemo v Sofijo, ki jo dobimo tudi vso v zimskem soncu. Vsi sloji prebivalstva, tako uradniki, policija, vojniki in civilni ljudje so z nami prijazni in na obrazih jih je zadovoljstvo tako pri mesčanih kot pri romantično oblečenih kmetih. Nikjer ni opaziti kakih nemirov, kar skuša propaganda spraviti v svet, in število vojaštvo vpliva disciplinirano.

Drug dan nas privede ekspresni vlak, ki veže

Velik šahovski turnir v Pragi

Minulo soboto je začel v Palace hotelu v Pragi veliki velikonočni mednarodni šahovski turnir. Turnir je otvoril ministrski predsednik dr. Krejčí. Udeležence, med njimi svetovnega prvaka dr. Aljehina, inozemske goste in druge domače udeležence je pozdravil dr. Dušek. — Udeležencev je vsega skupaj 20 in so bili izžrebani v naslednjem redu:

1. Novotný, 2. Foltys, 3. Keres, 4. Šajtar, 5. Lokvenc, 6. dr. Florián, 7. Hromádka, 8. Kubánek, 9. dr. Aljehin, 10. Pachman, 11. Průcha, 12. Fichtl, 13. Dietze, 14. dr. Bartošek, 15. Carls, 16. gospa Suchá, 17. Šamisch, 18. Opočenský, 19. Katětov in 20. Podgorný.

V soboto so igrali prvo rundo naslednji: dr. Aljehin—Fichtl, Keres—Opočenský, Šajtar—Šamisch, dr. Florián—Carls, Lokvenc—Suchá, Foltys—Katětov, Hromádka—dr. Bartošek, Pachman—Průcha, Kubánek—Dietze in Novotný—Podgorný. — V nedeljo pa tile: Dietze—dr. Aljehin, Katětov—Keres, Šamisch—Lokvenc, Carls—Hromádka, Novotný—Foltys, Opočenský—Šajtar, dr. Bartošek—Kubánek, Podgorný—Průcha, Suchá—dr. Florián, Fichtl—Pachman.

Vojaki osi so v Tunisu zaplenili zastavo pehotnega polka francoske tajske legije.

Kako skrbje ribe za zarod

(Konec.)

Zetle si grade prav lična gnezdeca.

Zelo zanimive ribe po svojih svatbenih običajih so zetle. Ob drsti si samček izbere prikladno mesto za gnezdenje. Navadni zet skrije gnezdece na dnu struge, na plitvi peščini, kjer voda naglo teče. Deloma ga zakrije s peskom in to tako spetno, da ljudje dolgo niso zasledili njegove skrivnosti. Mali zet je komaj šest centimetrov dolg in spada med najmanjše evropske ribe. Ta pa rajši postavlja gnezdece med haluze. Kadar možiček gradi gnezdece, se blešči v živem, poročnem oblaku. Najprej si z gobčkom izrije v pesku jamico, nakar znaša primerno gradivo. V bližini pobira razne koreninice in vlakna, od daleč znaša bilke in haluze, ki so včasih večje kot ribica sama. Dotikrat z repom trga celo žive rastline in jih v gobčku nosi na stavbišče. Za zgradbo uporablja samo one bilke, ki so težje od vode in padejo na dno, če jih spusti iz ust. Iz preizkušenih rastlin napravi gnezdno dno, jih pritiska z gobčkom v jamico, obtožuje s peskom in kamenčki ter lepi z lepivom, ki se mu cedi iz obisti ali mehurja. Notranjo vzboklino izgladi s trebuškom, nakar prične postavljati streho. Trdnost stavbe preizkusi s tem, da jo stresa, tlači, vtila nad njo vodo, izpira prelanske bilke, razdira, preureja, zavija, prepleta, lepi in obtožuje, dokler gnezdece nima prave oblike. Izgotavlja ga več dni; ves je zatopljen v svoje opravilo in ne trpi, da bi ga kdo motil. Narejeno gnezdo je veliko približno kot pest, zaokroženo in pokrito. Ob strani ima vhodna vrata, kasneje pa napravi tudi izhod. Pobrigati se mora

Sofijo z Berlinom, v Beograd, ki je v nasprotju z lanskim letom, že urejen in poteka njegovo življenje po normalnem tiru. Nato se peljemo dalje po hrvaški državi in po ogrski Pustli. Slikovite uniforme na kolodvoru v Budimpešti in ljudje so prijazni in vpludni, kot so bili na Ogrskem zmeraj.

Dalje pelje vlak nekaj časa po ogrskih, nekaj časa po slovaških tleh in že je tu meja protektorata. Drugo jutro nas sprejme živahni in vrveči Berlin. Tu opravljajo službe večidel ženske in mladine, kakor tudi drugod po Nemčiji, saj so odrasli moški zdaj vsi pod orožjem. Te prestolnice moraš — hočeš nočeš — občudovati že zaradi železne volje in jeklene hoteja, da hoče prestat trde boje tega leta in zmagati.

Od Berlina dalje nas vodi pot na sever in naslednji večer nas pozdravi Stockholm, eno od redkih evropskih mest, ki je zvečer in ponoči razsvetljeno. Občutek mi je tisto, kar nas je navdajalo v tem lepem mestu s čvrstimi prebivalci, z ličnimi

Ali tudi živali znorijo?

Pred več leti je neki prirodoslovec, opazujoč mravljišče, zapazil, da se je sredi mnogih pridnih mravelj neka mravlja prav čudno vedla. Namesto da bi liki drugim marljivo delala, pa se je neprestano, vedno v desno smer vrtela okoli. In čim se ji je kaka mravlja približala, jo je napadla, jo spodila in se spet vrtela dalje. Jasno je bilo, da je bila ta mravlja nora, vendar — saj slednjič le ni važno, ali kaka mravlja zblazni ali ne! Pa je bilo vseeno zanimivo, ko je ta znanstvenik precezal možgane tej mravlji in je dobil v levi polovici možganov oteklino, kar je bilo tudi umljivo, ko se je prej zmeraj vrtela na desno.

Res je to izreden primer, da bi znorela kaka žival, ki živi svobodno v naravi, vendar je tudi takih primerov nekaj. A pasja steklina le ne spada semkaj, ker je to infekcijska bolezen. Prav tako ne moremo reči, da bi bila blaznost to, če se koni nenadoma splašajo ali začne divjati, saj se pozneje spet pomiri. Teda, če bi se takšni izbruhi besnosti večkrat ponovili in postali kronični, bi lahko rekli, da je žival znorela. Tako »duševno« motnjo je imel neki konj, ki je vprico njea pčani hlapec ustrelil v lasli. Konj se je ves stresel in to tresenje mu je ostalo, kadar koli se je približal jaslom ali je zagledal tistega hlapec.

Za hudo, noro plahostjo je bolehal tudi neki francoski vojaški konj, ki je na vso moč pobesnel, čim so kakega konja blizu njea

in premožnimi hišami in z bogato založenimi trgovinami. Skoraj jim zavidamo vse njih blagostanje in srečo sredi drugačne usode druge Evrope...

Spet čez nekaj dni za tem in po vojni skozi neskončno tepo švedsko deželo, ki je njena osamelost po zasneženih gozdovih, jezerih in hribih zaradi zime še bolj vidna, se pripeljemo v Helsinki. Tu smo vsi očarani zaradi čistoče in prijaznosti finske dežele, in ta vtis se še poveča, čim bliže bliže smo prestolnici. Iz te zaprte, osamele, trde, a vendar čustvene dežele so se izoblikovali plemeniti ljudje visoke rasti, ljudje najboljšega plemena. Kakor v Berlinu vlada tudi tu zakon vojne. Moški so večidel v uniformi finske armade, ženske in dekleta, lepe rasti in jasnih oči, pa opravljajo dela po uradih in drugod, koder so se morali moški umakniti, da so plug, kladivo in pero zamenjali z mečem. Snažno, prijazno, vpludno in prišerno je to spoštovanja vredno malo ljudstvo tudi v tretji zimi prebride vojne. Kar srce se ti otaja sprico teh jasnih pogledov, sprico prijazne vpludnosti, ki te spremlja povsod, sprico neizmerne ljubezni do domovine; ob tem ljudstvu, ki se nič ne pritožuje in ki zasluži bolj ko marsikak narod svoje mesto na soncu in si ga zasluži veak dan bolj.

udarili z bičem. Na neko papigo, ki so jo med svetovno vojno imeli na vojni ladji, je tako vplivala groza in brunjenje topov, da ni mogla nenadoma izreči nobene druge besede kot »bum-bum«, čeprav je znala prej cele stavke, ki je z njimi zabavala pomorščake. Nato pa je znala oponašati le streljanje s topovi.

Jako čudno se je vedel neki pes, čigar motnja možganov se je izražala s tem, da se je zmeraj točno trinaistkrat zavrtel v krogu, preden se je kam ulegel. Časih pa vpliva kaka žalost na žival tako, da zblazni. Tako je pred več ko 20 leti izgubil izgubil severni medved v monakovskem zoološkem vrtu svojo družico. Dotle se je medved zmeraj normalno kretal. Po izgubi samice pa je povsem brezbržen in kot stroj stopal tri korake naprej in tri korake nazaj. A njegova žalost ni trajala dolgo, ker je kmalu za tem poginil, ne da bi se bil prej »spametoval«.

Prav tako, kot trpi človek, ki se mu je zmešalo, zaradi napačnih predstav, trpijo tudi živali. Neki samec-golob se je zaljubil v steklenico, ki je slučajno zašla na dvorišče. Stopical je krog nje, se ji priklanjati in zaljubljen grozil, ko da bi imel pred seboj golobico. Če si mu steklenico odvzel, je bil koj miren, a čim jo je zagledal, se ji je začel spet priklanjati in plesati krog nje. Brez dvoma je bil golob zmeden ali blazen, pa je videl v steklenici golobico.

Ljudi je zmeraj več na svetu

Ker so že v davnem rimskem svetovnem cesarstvu šli ljudje, tedaj lahko doženemo, koliko ljudi je približno živel na ozemlju tega, za tiste čase pač edinstvenega imperija. Kar razočarani smo, ko zvedo, da ni živel na nem več ko 55 milijonov ljudi, torej malo več, kot jih vsebuje zdaj Italija sama. Skupaj s tuierodnimi sužnji je bivalo takrat v Italiji 6,7 milijonov ljudi, kar se je v naslednjih 16 stoletjih komaj kaj spremenilo. Šele leta 1880. je bilo doseženo število 15—16 milijonov duš, po svetovni vojni je bila prekoračena meja 40 milijonov in danes jih je krog 48 milijonov.

Stari Egipt, nekoč sedež pomembne države, je imel v najlepši dobi 8 milijonov duš, pod faraoni pa približno 7 milijonov. Šele l. 1882. je bila prvokrat prekoračena meja 8 milijonov ljudi in zdaj biva v deželi Nila okoli 15 milijonov ljudi. V dobi 60 let se je prebivalstvo kar podvojilo, a prej se je v 1900 letih komaj kaj spremenilo.

Nemčija je imela l. 1800 šele 24 milijonov ljudi, leta 1900 pa že 53 milijonov in v začetku prve svetovne vojne 70 milijonov, zdaj pa jih je 80—90 milijonov.

Na Velikobritanskim otokih je bilo l. 1000 komaj 3 milijone duš. To število se je v dobi kraljice Elizabete le malo povečalo, saj je kuga nekoč pobrala kar 2 milijona ljudi. V 17. stoletju je bilo doseženo število 5 milijonov. Nato sledijo najznačilnejši skoki, namreč leta 1750 na 6 in pol milijona, 1780 na 8 milijonov, leta 1800 na 10 milijonov, leta 1820 na 14 milijonov. Zdaj je tudi tu 48 milijonov ljudi, navzlic temu, da se prebivalci venomer izseljujejo v kolonije in dominijone imperija.

Mala Danska pa je svoje prebivalstvo od konca 18. stoletja do danes kar početverila.

Samo po sebi je umevno, da so vprav velika izseljenska območja udeležena pri tem velikanskem povečanju števila ljudi. Izračunali so, da so samo evropski narodi (brez Rusije) v poslednjih stoletjih narasli od 160 milijonov na 430 milijonov duš, mimo tega se je še kakih 200 milijonov ljudi izselilo v druge zemlje. Torej je prebivalstvo v resnici naraslo za 370 milijonov ljudi. Tako je tudi umljivo,

Spisal Karel Jaromír Erben.

PLAČAČEK SE POSLOVI OD SVOJE NEVESTE IN GRE — KOD IN KAM? NE VEM; TODA KER MU JE BILA ROJENICA BOTRA, JE LAHKO NASEL PRAVO POT.

GRE DOLGO IN DALEČ ČEZ GORE IN DOLINE.

da so Združene ameriške države, ki so imele leta 1800 le 5 milijonov ljudi, dosegle zdaj število 130 milijonov ljudi, in da je Argentina narasla od 1 milijona na 13 milijonov duš.

A tudi narode drugih delov sveta je zajela ta rodovitnost. Kitajska je imela krog leta 1600 kakih 150 milijonov ljudi. Navzlic majhnemu prostoru v naseljenih pokrajinah in popolnemu izkoriščanju slehernega kosčka zemlje se je povečalo prebivalstvo na število 450 milijonov, čeprav so tu vojne, lakota, kužne bolezni in povodnji zahtevale neizmerno veliko žrtve.

V Indiji je bilo leta 1800 še 170 milijonov ljudi, leta 1940 pa navzlic velikemu pomankanju kmečke zemlje že 400 milijonov.

Od 20 milijonov Japoncev leta 1800 je zdaj 80—90 milijonov ljudi na japonskem otoku. Na majhni, a tako rodovitni Javi je iz 10 milijonov Malajcev v letu 1864 nastalo 35 milijonov današnjih prebivalcev. Ne smemo pozabiti, da bosta Tokio in Osaka glede na prebivalstvo kmalu prekosila Newyork in London.

Po vsem tem vidimo, da človeštvo pač že zdavnaj ne bo izumrlo in da se sleherni narod bolj ko kdaj prej bori za svoj obstanek in se ljudstva žilavo držijo svojega rodu in se ne dajo ugnati, dasi je še zmeraj »človek človeku — volke«.

čas skrbno pazi nanje. Če preti odkod nevarnost, se ji mladež brž zbere pred gobcem in nato smuknejo v materina usta. Tudi čez noč varuje zaročnik v gobcu.

Starši preneso zarod s trdega ležišča v peščeno jamico.

Ameriški ustonski ne prenašajo jajčec v ustih, ampak skrbje za zarod drugače. Številna jajčeca odlože na kamenje in oba roditelja jim pahljata sveže vode. Posebej pa izkopljata jamico v pesek. Ko se mladi izvale, jih pobereta v gobček in poneseja tjakaj. Včasih napravita po več jamic in jih nekolikokrat selita. Ko se uče plavati, jih vodita in varujeta.

Grenčakova samica odlaga z leglom jajčeca v školjke.

Posebnost zase je naš grenčak. Njegova samica polaga z leglom po eno ali dveje jajčec v jezerske školjke, kjer se dalje razvijajo. Roditeljska skrb pa traja le tako dolgo, dokler so mladičje negodni. Ko se osamosvoje, jih starši zapuste.

Iz navedenega vidimo, da tudi ribe niso tako hladne kot o njih zmotno meni človek. Tudi one se ob času svatovanja razvnamejo in ljubezen se jim prav tako razplamti kot pri vročerkovnih. Jegulje okusijo slast ljubezni le enkrat v življenju in potem se poslove s tega sveta. Njihova odpoved je ogromna, samo da dajo življenje svojo mu zarodu. Lososovo potovanje je polno grenkosti, a se ga žival ne plaši, ko da bi vedela, da so kati novega življenja vedno v zvezi z žrtvami. Nekatere ribe prav dostojno skrbje za svojo mladež in so pripravljene zanj tvegati celo lastno življenje.

preskrbeti niti zadostnega živčja. Amerškemu luskorilu, ki čuva zarod v pripravi kotlinici na dnu struge, zrastejo tačas skrbje na parnih plavutih, ker nima časa, da bi se dvigal na gladino iskat svežega zraka. Ta riba je dober meter dolga in Indijanci jo po barjih prebadajo s sulico zavoljo okusnega mesa.

Skrbne matere med ribami.

Tudi samice skrbje pri nekaterih vrstah za zarod. Nekatere matere se navijejo okoli jajčnega kupčka in ga grejejo. Ponekod se razvijejo ikre na telesu roditeljev. Pri rečnem somu, aspredu, sede v pecljatih čašicah na trebuhu.

Samci morskih konjičkov in morskih šil imajo na trebuhu valilne vrečice.

Samci morskih konjičkov in morskih šil imajo valilne vrečice, kjer se jajčeca razvijajo. Pri cevovstih jih samica prenaša v torbi.

Ustonošje vaje jajčeca v ustih in ta služijo mladičem kot zavetišče.

Sladkovodni ustonski žive v veletokih Južne Amerike in v velikih jezerih notranje Afrike. Po postavi so podobni našim ostrizem. Nekateri afriški ustonski vaje jajčeca in negujejo zarod v ustih. Samica pobera oplojena jajčeca v usta in jih skrbno nosi, dokler se ne izležejo mladi. A tudi te se nekaj časa skrivajo v gobčku. V ustih komaj sedem centimetrov dolge ribice najde zavetje okoli šestdeset mladičev. Skrbni poklopki ji širle malce proč, da je glava kakor zabuhla, a ožrelje se nekoliko poveča in izgleda ko pelikanova vreča. Tu mladi gomaze, a kadar je naokoli vse varno, puhne mati mladiče iz ust, da zaokrožijo okoli nje. Ves

Oddušnikarice napihujejo na vodni gladini penaste kupčke iz slin, pod katerimi se razvijajo ikre. Sama jih čuva in brani več tednov. Večkrat mora neposlušno mladež z gobcem posaditi nazaj v penasto gnezdo, če popada iz njega. Toliko ima opravka, da pozablja sama nase in si ne more

S. S. VAN DINE:

44

Umorjeni Kanarček

»Vidim, da ste si drznili prodreti v moje najintimnejše zasebno življenje. Znano mi je bilo, da so se take stvari nekoč godile v Rusiji...«

»Če mi morete dokazati, da so te naše poizvedbe kakor koli bile protizakonite, hočem takoj pozabiti vse, kar sem izvedel. Povejte mi torej, ali je vaše nagnjenje do gospodične Odell bilo več kakor očetovsko?«

»Ali pri nas policija ne spoštuje niti najbolj intimnih in najbolj svetih čustev?« je vprašal zdravnik z glasom, ki je bil drzen in obenem ironičen.

»V gotovih primerih in v gotovih okoliščinah da; v drugih pa ne! Markham se je znal čudovito obvladati. »Razume se, da niste primorani, da mi odgovorite. Toda če se odločite, da mi odgovorite popolnoma odkritosrčno, vam bo prihranjeno ponižanje, da bi morali javno odgovarjati sodniku pri razpravi.«

Zdravnik je nekaj časa molčal in gledal zamisljeno predse.

»Če priznam, da je moje nagnjenje do gospodične Odell bilo vse prej kot očetovsko, kaj sledi iz tega?«

Markham je smatral vprašanje kot zatrdilo.

»Bili ste zelo ljubosumni, kaj ne?«

»Ljubosumnost pogostokrat spremlja ljubezen,« je sarkastično odvrnil doktor. »Mnogi smatrajo lju-

bosumnost kot psihološko posledico ljubezenske privlačnosti.«

»Zelo poučno!« je priklimal Markham. »Torej lahko domnevam, da ste bili zaljubljeni v gospodično Odell in kot njuna posiedica tega je bila, da ste bili ljubosumni?«

»Mislite kar hočete. Sicer pa ne vem, čemu vas moja čustva tako zelo zanimajo.«

»Če bi vas ta vaša čustva ne bila dovedla do skrajno sumljivih dejanj, bi me prav gotovo ne bila zanimala. Vem pa iz zelo zanesljivih virov, da so vsa ta čustva privedla tako daleč, da ste grozili, da spravite s sveta gospodično Odell in še samega sebe. Ker pa je po tem dogodku gospodična Odell bila res umorjena, je pravica popolnoma upravičeno radovedna.«

Bledi doktorjev obraz je postal rumen, njegovi dolgi presti pa so se krčevito oprijeli naslanjala. V ostalem je bil ostal negiben, resen in dostojanstven ter ni odmaknil svojega pogleda od Markhama.

»Upam, da ne boste povečali mojega suma a tem, da bi tajili,« je pristavil Markham.

Vance je pazljivo opazoval zdravnika. V tem trenutku se je sklonil nekoliko naprej.

»Povejte mi, gospod doktor, s kakšno smrtjo ste grozili gospodični Odell?«

Zdravnik se je hipoma okrenil k Vanceju. Zanj je bilo in se zavrnil. Kri mu je silila v obraz, medtem ko so mu mišice okrog ust začele trepetati. Ta hip sem se zbal, da bi izgubil oblast nad seboj. A kmalu se je obvladal.

»Mislite morda, da sem ji grozil, da jo bom zadavil?« Njegov glas je izdal silno ogorčenje. »Hoteli bi moje grožnje kakor vrv, da bi me obesili?«

Umolknil je za nekaj trenutkov. Ko je zopet začel govoriti, je njegov glas bil bolj miren.

»Res sem bil nekoč tako nespameten, da sem hotel gospodično Odell prestrašiti s tem, da sem ji grozil, da jo umorim in si nato še sam vzamem življenje. Če pa so podatki, ki ste jih dobili, točni, kakor zatrjujete, tedaj brez dvoma veste, da sem ji grozil s samokresom. Mislim, da navadno imenujejo to orožje vsi, ki hočejo koga prestrašiti s praznimi grožnjami. Prav gotovo bi ji ne bil grozil, da jo zadavim, tudi če bi bil le za hip mislil na tako strahotno dejanje.«

»Res je to,« je pristavil Vance. »Sklepanje je popolnoma pravilno...«

Zdravniku so Vancejeve besede vile poguma. Okrenil se je zopet k Markhamu in nadaljeval:

»Mislim, da vam je znano, da je grožnja le redkokdaj oznanjevalka nasilnega dejanja. Če kolikšna poznate človeško duševnost, gotovo veste, da je prav taka grožnja večkrat dokaz nedolžnosti. Grožnja navadno izreče človek v trenutku jeze in je zato nekaka varnostna zaklopka.« Umolknil je za hip in pogledal drugam ter nadaljeval. »Nimam žene in zato se moje intimno življenje ni ustalilo tako, kakor če bi bil poročen. Poleg tega sem neprestano v stikih z osebami, ki so do skrajnosti občutljive in izžepane. V dobi nenormalne občutljivosti se je v mojem srcu vzbudilo močno nagnjenje do tega dekleta. Ona pa mojih čustev ni sprejela z razumevanjem. Hudo sem trpel, ona pa si ni niti malo prizadevala, da bi omilila moje trpljenje. Nekajkrat sem celo imel občutek, kakor da namenoma vzbuja v meni ljubosumnost. Priznam, da se mi je nekajkrat zdelo, da bom zblaznel. Samo zato sem ji grozil, ker

sem jo hotel prestrašiti in na ta način prisiliti, da bi se vedla drugače do mene. Upam, da dovolj poznate človeško naravo, da ne dvomite o resničnosti mojih besed.«

»Pustimo nekoliko to stvar,« je dejal Markham. »Ali bi mi morda hoteli povedati natančno, kaj ste delali v ponedeljek zvečer?«

Zdravnikov obraz je zopet postal rumenkast. Ko pa je povzel besedo, je njegov glas bil popolnoma miren.

»Mislim sem, da bi to, kar sem vam že povedal, popolnoma zadostovalo. Kaj sem še upustil?«

»Kako se piše pacient ali pacientka, pri katerem ste bili v ponedeljek zvečer?«

»Ana Breedon, vdova Amosa H. Breedona, lastnika banke Breedon v Long Branchu.«

»Zdi se mi, da ste dejali, da ste bili pri njej od enajstih do ene.«

»Da.«

»Ali je ta gospa edina priča, ki bi mogla zagotoviti, da ste bili v zdravilišču ob tem času?«

»Bojim se, da. Po deseti uri prihajam v sanatorij ne da bi zvonil, ker imam svoj ključ.«

»Upam, da mi boste dovolili, da zaslišim gospo Breedon.«

Zdravnik se je delal, kakor da mu je zelo žal, ko je dejal:

»Gospa Breedon je zelo bolna. Doživela je hud pretres ob moževi smrti lanske poletje in je od tedaj vedno le na pol pri zavesti. So trenutki, ko se celo bojim za njen razum. Najmanjša motnja, najmanjši pretres bi lahko imel usodne posledice.«

Vzel je iz listnice košček časopisa in ga podal Markhamu.

„Slovenčeva“ športna posvetovalnica

Tekač na dolge proge. Načrt urjenja, ki ste ga mi poslali, ne morem v vsem odobriti: je že precej zastarel. Dandanašnji človek je veliko preslab v nogah in tudi njegovi notranji organi so navajeni na nekakšno zaspano delovanje. Zaradi tega se ne sme kar čez noč posvetiti teku, pač pa najprej hoji. Samo oni, ki je iz vrstne pešice, se bo razvil po nekaj letih v zmogljivega tekača. Zelo veliko je treba hoditi. Za primer navajam, da prehodijo znani tekači pri pomladanskem treningu okrog 100 kilometrov tedensko. Tempo hoje je hiter in znaša 135 do 160 korakov v minuti. Za sprostitve mišice je priporočljivo, da se spustite kdaj pa kdaj med hojo v dir (60 do 100 m), tovrstni vložki teka pa naj bodo lahki in za mišice osvobodilni. Napačno je torej takoj začeti z »gaganjem«, prav pa je preiti iz hoje v tek. In pri teku samem gre najprej za vztrajnost. Ko se boste navadili preteči po 5 km z lahkoto, da bi lahko med tekom prepevali, tedaj je prišel čas za stopnjevanje hitrosti. Tak načrt treninga traja seveda več let, pomeni pa zanesljivo pot do lepih uspehov — brez škode za zdravje. — (M. V.)

Off-side. Radi bi vedeli, kdaj stoji igralec nogometa ob napačni strani (off-side) in kaj pravijo o tem nogometna pravila. — Odgovor: Vsak igralec, ki je v trenutku, ko je žoga odana, bližje nasprotnikovi prečni črti kakor žoga, je off-side, razen: 1. če je na svoji polovici igrišča; 2. če sta med njim in nasprotnikovo prečno črto najmanj dva igralca nasprotne stranke; 3. če se je žoge poslednji dotaknil nasprotni igralec; 4. če prejme žogo neposredno od udarca iz kota, udarca od vrat, od sodniške žoge ali pa od meta žoge. — Kazensko določilo predvideva v tem primeru indirektni prosti udarec, ki ga izvede član nasprotne stranke. — (P. I.)

Jahanje. Vaš odnos do jahalnega športa se mi zdi zdrav in pravičen. Zanimaste se za držo telesa med ječo, za dolžino stremen in podobno. Najbrž boste nezadovoljni z odgovorom, če vam povem, da je vse to zelo individualno ter odvisno od namena odnosno raznih vrst ječe. O narodih, ki so znani kot mojstri jahanja, da omenim samo Indijance, Arabce in Kozake je znano, da jasejo z visoko pritegnjenimi koleni, z izdatnim nagibom telesa in z usločnim hrbtom. Pri ljudih, ki so na konjih doma, je zveza med jezdecem in živaljo nenavadno pristna. Večino jahanja bi lahko primerjali z govorico, ki jo obvlada jezdec in jo razume žival. Ta govorica ima svoja posebna znamenja, ki jih prenašamo potom vaje, potem nog in potem premikanja težišča. Tako prenašamo povelja, ki jih bistra žival razume, odnosno čuti. Pri civiliziranih ljudih, ki so izgubili stik z naravo, je sporazumevanje z živaljo neprimerno težje. Temu dejstvu je tudi prilagojena sodobna šola jahanja, ki začne s pokončnim, skoraj paradno držo telesa. Ko so se pred približno 50 leti pojavili na angleških dirkah ameriški jezdeci, so jih zmerjali, da jasejo kakor opice. Pozneje so tudi evropske jahalne šole sprejele glede drže telesa in dolžine stremen nekatera izkustva, ki so jih opazili pri Indijancih, Arabcih in podobno. Da si boste v vsem na jasnem, svetujem, da se posvetujete z jahalnim učiteljem, ki bo ocenil vaše znanje in vam dal koristna navodila za slog jahanja. — (J. G.)

Prijatelji športne literature. Prosite me, naj vam priporočim dobro informiran športni časopis ali revijo. Za tekoče ali dnevne dogodke bi prišla v poštev milanski dnevnik »Gazzetta dello Sport« ali zagrebški tednik »Sport«. Če pa Vas zanima revija, ki ne obravnava dnevnih dogodkov, temveč kulturna in strokovna vprašanja v zvezi s telesno vzgojo in športom, tedaj svetujem mednarodni olimpijski vestnik (Olympische Rundschau, Berlin), ki izhaja v stilu Doma in Sveta. Kaj več o strokovnih revijah za posamezne panoge športa boste zvedeli v večjih knjižarnah. — (O. H.)

Plavanje. Alie Stijl, ki je zmagala na pokrajinskem prvenstvu v Oberhausenu (100 m prosto 1 min 12,2 sek.) je res rodem iz Danskega. Je pa na Danskem cela vrsta deklet, ki je veliko hitrejša od nje. Danski ženski rekord v plavanju na 100 m prosto znaša 1 min 5,1 sek. Zanimato Vas bo še to, da bosta skušali dne 2. maja t. l. »stara« Hvegerieva in mlada Nathansanova naskočiti veljavni rekord in postaviti novega. — (Z. S.)

Nogometna zveza

Iz službene objave št. 8 — Nogometni sporod prihodnje nedelje

Na zadnji seji direktorija Nogometne zveze sta bili potrjeni naslednji tekmi: Dopolavoro t. t. : Mladika 4 : 2, (Dopolavoro se je kvalificiral za vstop v I. razred), Korotan : Vič 5 : 1, Ljubljana : Mars 4 : 3.

Prvenstveni spored v nedeljo 18. t. m. na igrišču Hermesa: ob 14 Mladika : Zabjak, ob 16 Hermesa : Dopolavoro t. t. Službojuči odborniki g. Markič Slavo.

Kaznuje se Dopolavoro t. t. z globo 10 lir, ker ni oddal sodniku na kvalifikacijski tekmi postavne moštve. S prepovedjo nastopa do 19. t. m. se kaznujeta Nagode Slavko in Nagode Drago, z ukorom pa Oblak Mirko in Roth Franci, vsi člani Dopolavora t. t. — Seje direktorija Zveze bodo odslej vsak torek ob 17.30.

Šport v kratkem

Lahkotletska zveza v Ljubljani je izdala koledar prireditve za tekoče leto. V vsem bo tekom sezone, ki bo zaključena 30. oktobra, 17 lahkotletskih prireditev. Za danes objavljamo spored prireditev v aprilu in maju: 18. IV. Tekmovanje v teku čez drn in strn za prvenstvo pokrajine na 3500 metrov. Sestanek tekmovalcev bo ob 10 na igrišču Hermesa. Rok za prijave bo zaključen v petek, 16. t. m. ob 16. 2. maja: Pokrajinsko tekmovalstvo pod naslovom »Velika nagrada za tek na srednje proge«. Dolžina proge bo znašala 1000 metrov. Vpisovanje do 30. aprila ob 18. 23. maja: Moško propagandno tekmovalstvo za atlete, ki niso bili nikoli vpisani v zvezo. Spored: tek na 100 m, 300 m, 1000 m, skok v višino, skok v daljino, suvanje krogle 5 kg in met kopja 600 gramov. SK Zabjak. V četrtak, 15. t. m. ob 18 naprej bo na igrišču v Tivoliju obvezen trening I. moštva; v petek, 16. t. m. sestanek članstva v klubski sobi.

Gimnastično šolo prof. H. Medau-a je priznalo nemško mladinsko vodstvo kot svoje učilišče za izobrazbo gimnastičnih učiteljev Zveze nemških deklet. Prof. Medau poučuje posebno metodo telesne

vzgoje, pri kateri posveča veliko pozornost igram z žogo, kakor tudi ritmični vzgoji v zvezi z glasbenim poukom.

Pri otvoritvenih kolesarskih dirkah na Dunaju je nastopilo 70 kolesarjev. Tekmovali so na 15 krogov in je moral vsak tekmovalce prekosariti v vsem 45 km. Presenetil je mladi Freytag, ki je zmagal s časom 1 ura 18 min. 59,2 sek.

Pri kolesoskih zimskih igrah na Laponskem je prišlo do žilave borbe na smučeh med Finci in Norvežani. Na dolgi progi je zmagal Finec Pekka Niemi kljub težkemu padcu z 2 urama 13.25 min. O progi poročajo, da je bila hudo naporna in da se je udeležilo tega teka samo 17 tekmovalcev. Zivahna je bila konkurenca v teku na 18 km, kjer je zmagal Forsell v 1:15:03.

Gundar Haegg bo gostoval v Budimpešti. Pri zadavljanju Amerikancev, da bi privabili slovitiga švedskega tekača v ameriške stadione, so ostala brezuspešna. Haegg bo ostal v Evropi in se bo lotil spet novih svetovnih rekordov. O njegovem mednarodnem nastopanju smo zvedeli samo to, da so ga povabili Madžari na veliko tekmovalstvo, ki bo 20. junija v Budimpešti. Mimogrede se omenjamo, da se je posrečilo Madžarom pridobiti svetovno rekordno v plavanju, Rugnildo Hvegerjevo za gostovanje v Budimpešti.

Potujoči športni učitelj dr. Karl Diem je zaključil serijo predavanj, ki jih je imel na Grškem, Bolgarskem in Rumunskem. Pri povratku v Nemčijo se je zaustavil tudi v Budimpešti, kjer je govoril na visoki šoli za telesno vzgojo o zgodovini evropskega športa in navduševal poslušatelje za olimpijsko misel.

Bivši trener Rome Schaffer se je vrnil v svojo domovino Madžarsko in prevzel trening državne predstavnosti. Schaffer se je v Rimu prav dobro obnesel in je privedel enajstoročje Rome do državne prvenstva.

Mali oglasi

Službe

Dobe:

Hlapca

pridnega, poštenega, zanesljivega voznika takoj sprejem. Boljša plača. Naslov v upravi »Slov.« pod št. 1542.

Uradnik

s samostojno industrijsko prakso, se išče za večje podjetje na dežel. Ponudbe s točno navedbo dosedanjih praks in zahtevkov naj se naslovijo v upravo »Slov.« pod »Zanesljiva moč« št. 2506. (b)

Kupimo

Pisalni stroj

dobro ohranjen, po možnosti novjši tip, kupim. Ponuditi: A. Kovačič, Prešernova 44. (b)

KINO MATICA

Dnevno ob 15 najboljši film LA JANE

»Ljudje iz varieteja«

Ples, humor, moderna glasba. V ostalih vlogah: H. Moser, Atila Hörbinger, Carin Hardt

Dnevno ob 17 in 19.15 pretresljiva drama z najboljšimi italijanskimi igralci

»Živi mrtvec«

V glav. vlogah: Carlo Ninchi, Dina Sassoli

KINO UNION

Pretresljiva zgodba, ki je ne boste pozabili

»Žrtve velike ljubezni«

V gl. vlogah: Aasia Noris in Piero Lulli...

PREDSTAVE:

ob delavnih: 15.30, 17.30, 19.30; ob nedeljah in praznikih: 10.30, 12.30, 17.30, 19.30

KINO SLOGA

Na splošno željo! Nepozabljiva ljubezenska drama po romanu Edmonda de Amicis

»Carmela«

V glavnih vlogah: Pal Javor, Doris Duranti
Pričetek predstav: 14, 15.30, 17.40 in 19.30.

Kolesa

Več tricikljev

rabljenih novih od 1500 lir naprej proda Mehanična delavnica Susteršč. Bleiweisova 13 (Frigovec, levo dvorišče).

Razprodaja koles

Več komadov damskih in moških, v odličnem stanju, zelo ugodno naprodaj. Gasogeno - Merkur, Puharjeva 6.

Stare biciklje

bicikelj in gume, motorna kolesa in gume za motorna kolesa kupimo. Plačamo zelo dobro. Gasogeno Merkur, Puharjeva 6.

Prodamo

Izposodite si gramofon in plošče proti majhni odškodnini pri tt. »Eve-rest«. Prešernova ul. 44.

Kislo repo

večje in manjše količine prodam. J. Oražem, Predovičeva 5. (l)

Slama!

Dobimo še nekaj vagonov slame. Interesenti se naj javijo pri Gospodarski zvezi, Bleiweisova 29.

Suho sadje prodaja

GOSPODARSKA ZVEZA, Bleiweisova cesta št. 29.

Mrčes

(ušl, stenice, bolhe itd.) zanesljivo uničite s »Toxin« praškom. Drogerija Kanc, Zidovska ulica 1.

Sadje, zelenjavo, cvetje

ima vedno na zalogi BALOH, Kolodvorska 18.

V najem

Šupo ali večje skladišče v notranjosti bloka vzamemo v najem. Ponudbe je poslati upravi »Slov.« pod »št. 111« 2515. (n)

V najem vzamem

večji travnik za obe košnji, najraje v notranjosti bloka. Ponudbe na Josip Bergman, Ljubljana, Poljska cesta št. 85.

Posestva

Parcela s stoječo stavbo donosna, stoječa v strogi regulacijski črti, na najbolj prometni cesti, napeljava elektrika, vodovod, plin in kanalizacija, napredni resnični interesu cenejši. Ponudbe poslati v upravo »Slov.« pod »Najna prodaja« št. 2524. (p)

ČASNA EGIPTOVSKEGA PODKRALJA

U. Mioni

8

»Vendar ga hočem videti. Pošljite enega, da ga pripelje, vi boste pa v verigah, dokler se ne prepričam, da ste resnico govorili. Nasprotno, pri Faraonovem zdravju, vas bom strl kot nesrečne ogleduhe. Noben konopec ni zadostil velik za ogleduhale križi Jožef.«

»Gospod!« vdičujejo bratje.

»V ječo!« zapove on.

Brate odpeljejo v ječo, ki je bila v hiši Petipara, in jih zapro v neko stransko celico.

Jožef jim je hotel dati okusiti malo strahu, kakor ga je moral on trpeti po njihovi krivdi nekako tri leta.

Tretji dan nato pa mu njegovo bratovsko srce ni več dalo, da jih ima še dalje zaprte v ječi; zato jih veli pripeljati predse.

»Ponavljam! Hočem videti vašega najmlajšega brata!« jim reče.

»Gospodar...«

»Pripeljte ga sem in boste rešeni: jaz se bojim Boga in ne maram vaše pogube. Zato sem odločil tako: Eden od vas ostane zvezan v ječi kot porok, da se vrnete. Ostali gredo domov in poneso žito, ki ga želite. Zato se vrnite čimprej in mi pripeljite svojega najmlajšega brata, da bom mogel verjeti vašim besedam in ne boste obsojeni na smrt.«

Jožef je govoril vedno s tolmačem. Ker so

bili bratje prepričani, da ne razume njihovega jezika, so govorili med seboj:

»Po pravici trpimo, ker smo grešili proti svojemu bratu Jožefu; videli smo tegoba v njegovem srcu, ko nas je prosil, pa ga nismo poslušali; zato je prišla nad nas ta stiska.«

»Mi bratje nismo imeli usmiljenja z Jožefom. Kako moremo zahtevati, da bo ta tuje usmiljen z nami?« pristavi Juda in Ruben reče:

»Ali vam mar nisem rekel: ne grešite proti mladeniču, pa mi niste dali prav? Glejte, ko ste zahtevali njegovo kri.«

Jožef je vse slišal in vse razumel; tako je bil ginjen ob teh spominih, da so se mu oči zarosile. Nič več ni mogel; odšel je v bližnjo sobo in jokal.

S težavo je odšel in se zbral ter si izbrisal sledove solza. Ko se je nekoliko pomiril, se je zopet vsedel na prestol in vprašal brate:

»Ste se torej odločili?«

»Ti si gospodar in mi tvoji sužnji. Storiti moramo kakor ti hočeš, ker nam sicer ne verjameš,« odgovori Ruben v imenu bratov.

Simeon je bil med brati, ki je najbolj sovražil Jožefa; zato je njega izbral za poroka in ga obdržal.

Dva sužnja podkralja sta ga prišla, uklenila in odpeljala v ječo, medtem ko je druge odslavljal.

»Ukaval sem, da vam dajo žito, kolikor ga potrebujete, in sicer najboljšo kakovosti; ne boste ga plačali dražje od Egipčanov. Upravnik je že obveščen.«

Jožef se je spominjal teh dogodkov in naročilo, ki ga je dal upravniku, je bilo tako,

da napolni vreče bratov, v vsako pa naj dene tudi srebro, ki so ga prinesli.

Od tedaj je minilo že leto in dan. Simeon je bil vedno v ječi, kjer so pa obzirno z njim ravnali. Nihesar mu ni manjkalo razen svobode. Bratov pa ni bilo na spregled in Jožef je začel že dvomiti o njih.

Morda ni bil Benjamin več živ; ubili so ga ali prodali v sužnost; ali pa imajo strah pred podkraljem in so pripravljani žrtvovati Simeona, da le rešijo svoje življenje?...

4. POGLAVJE.

V puščavi.

Neka karavana je potovala po puščavi. Obstojala je iz desetih mož, ki so vodili nekaj oslov.

»Kdaj pridemo v Egipt?« vprašuje najmlajši, ki je bil star kakih štiri in dvajset let.